

พื้นที่แห่งความสุขจากวัดตุทรงจำ

โดย

นายณัฐพล สุริพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

พื้นที่แห่งความสุขจากวัดพุทธทรงจำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

A SPACE OF HAPPINESS FROM OBJECTS OF MEMORY

By
MR. Natthapon SURIPONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts VISUAL ARTS
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	พื้นที่แห่งความสุขจากวัดพุทธทรงจำ
โดย	นายณัฐพล สุริพงษ์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

	คนบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกดาภิณี)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์)	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ วิริยญา จิราธิกิตต์)	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปริญา ตันติสุข)	

650120028 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : แม่, พื้นที่แห่งความสุข, วัตถุทรงจำ, ศิลปะบำบัด

นาย ญัฐพล สุริพงษ์: พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

การสร้างสรรคผลงานอันได้รับแรงบันดาลใจจากความเป็นครอบครัวและเรื่องราวในอดีตในวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ” มีจุดประสงค์เพื่อใช้ศิลปะเข้ามาบำบัดสภาวะจิตใจที่ไม่คงที่เนื่องจากการห่างแม่ผู้เป็นที่รัก ทดแทนความรู้สึกโหยหาความรักความอบอุ่นด้วยการสร้างผลงานศิลปะที่สะท้อนความคิดถึงอันส่งผลให้ข้าพเจ้าได้รู้สึกเติมเต็มความขาดแคลนในใจ โดยผ่านกระบวนการทางทัศนศิลป์ เทคนิคและวิธีการเพื่อสื่อสารความรู้สึกของข้าพเจ้าสู่สาธารณชน สร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสายสัมพันธ์ในครอบครัว ความรัก ความอบอุ่นของแม่ที่มอบให้กลายเป็นกำลังใจในการใช้ชีวิตของคนที่ต้องห่างไกลบ้านเกิดและคนอันเป็นที่รัก อีกทั้งสะท้อนปัญหาครอบครัวซึ่งยังคงเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทยให้ร่วมกันส่งต่อความรักแก่เด็ก ๆ ที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

การสร้างสรรคผลงานดังกล่าวทำให้ทราบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแม่และลูกจะส่งผลต่อบุคลิก ทัศนคติ และการใช้ชีวิตของลูกในอนาคต สะท้อนถึงความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กด้วยความรัก ความเอาใจใส่ที่จะทำให้พวกเขาค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะเผชิญกับความอ่อนโยนที่ได้รับมาสู่สิ่งต่าง ๆ รอบตัว บวกกับการส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตกลายเป็นความคิดที่ตกผลึก หล่อหลอมให้เด็กกลายเป็นคนที่มีความรักในหัวใจและพร้อมจะส่งต่อแก่ผู้อื่นเมื่อมีโอกาส

650120028 : Major VISUAL ARTS

Keyword : MOTHER, A SPACE OF HAPPINESS, OBJECTS OF MEMORY, ART THERAPY

MR. Natthapon SURIPONG : A Space of Happiness from Objects of Memory

Thesis advisor : Assistant Professor Dr. Ruthairat Kumsrichan

Creating pieces for the thesis series that are influenced by historical and familial stories. "A space of joy from memorable objects." The goal is to use art to treat a mentally unstable state brought on by the loss of a beloved mother. Generate art that evokes reminiscence and makes me feel abundantly scarce once more to replace the feeling of wanting for warmth and love. I employ strategies and tactics in the visual arts process to express my emotions to the public and bring attention to the value of family relationships. A mother's warmth and love are offered to sustain the lives of those who are separated from their families and hometowns. It also depicts issues with families, which, in the future, will turn into grown-ups in Thai culture, to jointly impart love to forthcoming adult children.

The production of art reveals how a mother and child's healthy relationship influences a child's personality. It emphasizes how crucial it is to raise kids in a loving environment. As they accumulate life experiences and learn to expand their tenderness toward the objects around them, their thoughts crystallize. Raise children to be loving individuals who are prepared to share their love with others when given the chance.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าได้รับความเอาใจใส่ ได้รับองค์ความรู้อันลึกซึ้งตลอดการสร้างสรรคผลงานและดำเนินวิทยานิพนธ์จากคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน อีกทั้งยังขัดเกลา ส่งเสริม และปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ชุดนี้สมบูรณ์ ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอบคุณอาจารย์และครอบครัวที่ให้การสนับสนุนข้าพเจ้าทั้งทางด้านทุนทรัพย์และกำลังใจ ตลอดการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี ทุก ๆ ท่านที่เป็นส่วนหนึ่งของการขัดเกลาทัศนคติ ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตบนเส้นทางการศึกษาด้านศิลปะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สามารถลุล่วงได้ หากขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาในการช่วยเหลือ อนุเคราะห์ และแนะนำแนวทางในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ จนบรรลุเป็นวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุข จากวัตถุทรงจำ” รวมถึงกำลังใจจากเพื่อนนักศึกษาที่เป็นกำลังใจซึ่งกันและกันในวันที่ประสบกับปัญหา และอุปสรรคด้วยความเข้าใจและเคียงข้างกันตลอดมา

จากการพิจารณาสภาวะความคิดที่โหยหาความรักความอบอุ่นจากผู้เป็นแม่ สู่เส้นทางในการแสดงออก และมอมดมมองที่แสดงถึงความสุขจากการได้ระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต อันเกิดจากสายสัมพันธ์ของความเป็นครอบครัว เป็นเหมือนอุทาหรณ์และกำลังใจแก่เพื่อนมนุษย์ คุณประโยชน์ใดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แม้เพียงเล็กน้อย แม้อ้อให้เกิดแสงสว่างของสติปัญญา ข้าพเจ้าขอยกคุณประโยชน์ทั้งปวงไว้เพื่อเป็นวิทยาทานแก่สาธารณชนไว้สืบไป

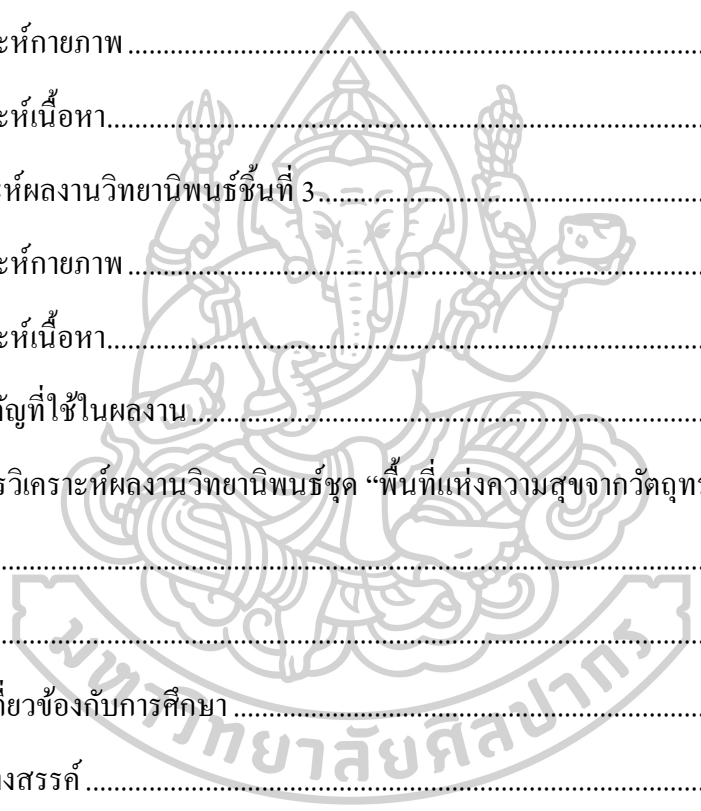
ณัฐพล สุริพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ	๗
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
แนวความคิด	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	4
ขั้นตอนของการศึกษา.....	5
วิธีการศึกษา.....	5
แหล่งข้อมูล.....	5
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	6
อภิธานศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2	7
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน	7
ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	7
แรงบันดาลใจจากประสบการณ์ชีวิตระหว่างข้าพเจ้าและผู้เป็นแม่	8

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลงานสร้างสรรค์.....	10
ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment theory)	10
ทฤษฎีความผูกพัน (Bonding) ของ Klaus และ Kennell.....	11
ลักษณะนิสัยของความเป็นแม่และมนุษย์แม่	13
แรงคล้อยจากผลงานศิลปกรรมของศิลปิน	15
ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์.....	15
Marc Chagall.....	19
Gustav Klimt.....	23
Tsuguharu Foujita	25
การสังเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	27
บทที่ 3	29
การกำหนดรูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์	29
วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	29
การสร้างภาพร่างผลงาน	30
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	30
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	30
เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	31
คุณค่าและความหมายของวัสดุที่นำมาสร้างผลงาน	37
บทที่ 4	38
การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	38
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะเริ่มต้น.....	38
การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	39
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	44
<u>ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1</u>	44

ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	45
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3	45
การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	46
วิเคราะห์กายภาพ	47
วิเคราะห์เนื้อหา	47
การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	48
วิเคราะห์กายภาพ	49
วิเคราะห์เนื้อหา	49
การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3	50
วิเคราะห์กายภาพ	51
วิเคราะห์เนื้อหา	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในผลงาน	52
สรุปผลการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัดอุทร่งจ๋ม”	54
บทที่ 5	56
บทสรุป	56
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	56
ผลงานสร้างสรรค์	58
รายการอ้างอิง	63
ภาคผนวก	64
ประวัติผู้เขียน	67

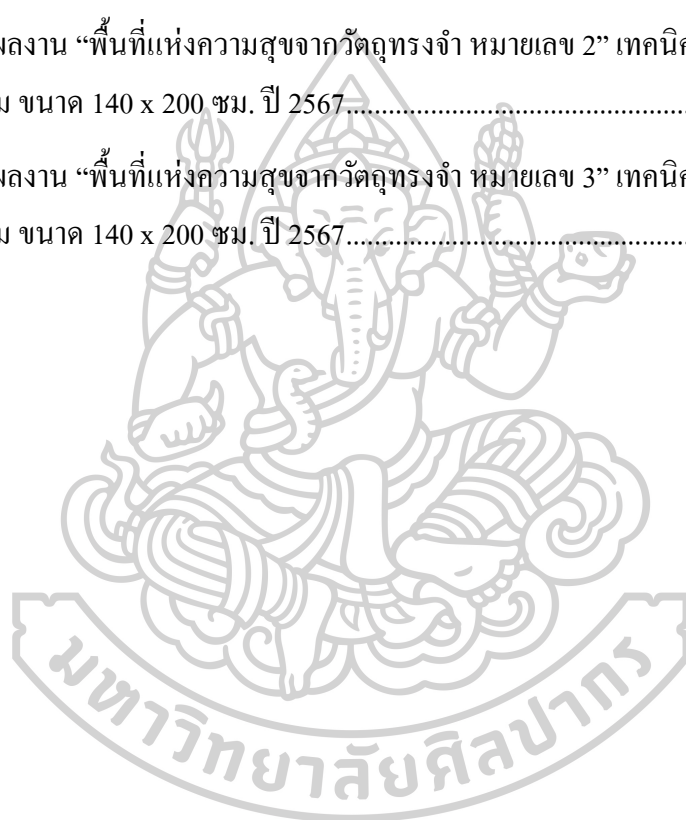

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 อิริยาบถต่าง ๆ ของแม่	9
ภาพที่ 2 แม่และข้าพเจ้าในอิริยาบถต่าง ๆ	10
ภาพที่ 3 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทธิรงค์ คำศรีจันทร์	16
ภาพที่ 4 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทธิรงค์ คำศรีจันทร์	17
ภาพที่ 5 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทธิรงค์ คำศรีจันทร์	18
ภาพที่ 6 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทธิรงค์ คำศรีจันทร์	19
ภาพที่ 7 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน Marc Chagall	21
ภาพที่ 8 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน Marc Chagall	22
ภาพที่ 9 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน Gustav Klimt	24
ภาพที่ 10 ตัวอย่างผลงานชุด Self Portrait ของศิลปิน Tsuguharu Foujita	26
ภาพที่ 11 ตัวอย่างผลงานชุด Self Portrait ของศิลปิน Tsuguharu Foujita	27
ภาพที่ 12 แบบภาพร่างวิทยานิพนธ์	30
ภาพที่ 13 ขั้นตอนการทำกาวเม็คมะขาม	32
ภาพที่ 14 ขั้นตอนการเตรียมเฟรมไม้กระดาน	34
ภาพที่ 15 ขั้นตอนการเตรียมสีฝุ่น	35
ภาพที่ 16 ขั้นตอนการคัดลอกลายเส้นและการระบายสี	36
ภาพที่ 17 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะแรก เทคนิคสีฝุ่นบน พื้นดินสองฟองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 1	39
ภาพที่ 18 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะแรก เทคนิคสีฝุ่นบนพื้น ดินสองฟองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 2	39

ภาพที่ 19 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 1.....	40
ภาพที่ 20 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 2.....	41
ภาพที่ 21 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 3.....	41
ภาพที่ 22 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 4.....	42
ภาพที่ 23 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 5.....	42
ภาพที่ 24 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 6.....	43
ภาพที่ 25 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 7.....	43
ภาพที่ 26 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ชั้นที่ 8.....	44
ภาพที่ 27 ภาพแสดงผลงานวิทยานิพนธ์ “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ”	46
ภาพที่ 28 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 1” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567.....	46
ภาพที่ 29 ภาพรายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1	47
ภาพที่ 30 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 2” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567.....	48
ภาพที่ 31 ภาพรายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2	49
ภาพที่ 32 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 3” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็คมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567.....	50
ภาพที่ 33 ภาพรายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3	51

ภาพที่ 34 ภาพดอกทานตะวันที่ใช้ในวิทยานิพนธ์.....	52
ภาพที่ 35 ภาพดอกมะลิที่ใช้ในผลงานวิทยานิพนธ์.....	53
ภาพที่ 36 ภาพผลทับทิมที่ใช้ในผลงานวิทยานิพนธ์.....	53
ภาพที่ 37 ภาพวาดของเด็กที่มีสีสันสดใสในผลงานวิทยานิพนธ์.....	54
ภาพที่ 38 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 1” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567.....	59
ภาพที่ 39 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 2” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567.....	60
ภาพที่ 40 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 3” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันการเติบโตและใช้ชีวิตในวิถีอันนำไปสู่เส้นทางชีวิตของแต่ละคนนั้น ล้วนเกิดจากแรงผลักดันในอดีต บ้างเกิดจากความรักความอบอุ่น บ้างเกิดจากความรู้สึกขาดแคลน บ้างเกิดจากความรู้สึกได้รับมากเกินพอดีจนอยากหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์เดิม ๆ ข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในคนที่วัยเด็กไม่ได้สวยงามแต่ได้รับความรัก การเอาใจใส่ดูแลจากผู้เป็นแม่จนเติบโตมาอย่างสมบูรณ์ ข้าพเจ้าได้เลือกเส้นทางชีวิตให้เป็นไปตามความคาดหวังของครอบครัว ซึ่งการพยายามทำให้ทุกอย่างเป็นไปอย่างดีที่สุด ล้วนก่อให้เกิดความเครียด ความกดดัน ส่งผลต่ออารมณ์และสภาวะจิตใจอยู่เสมอ ประกอบกับการจากบ้านเกิดห่างจากแม่ผู้เป็นที่รักเพื่อมาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ยิ่งสร้างความทุกข์ใจแก่ข้าพเจ้าผู้ที่ไม่เคยใช้ชีวิตเพียงลำพังมาก่อน ดังนั้นความทรงจำในวัยเด็กที่เต็มไปด้วยความสุข ความทรงจำที่ได้ทำร่วมกับผู้เป็นแม่จึงกลายมาเป็นหนทางเพื่อบรรเทาความรู้สึกทุกขใจนี้ ให้ทุเลาเบาบางลง ความสุขอันเกิดจากความทรงจำผ่านพื้นที่ในอดีต ความทรงจำในวัตถุสิ่งของประกอบกันกลายเป็นพื้นที่แห่งความสุข ที่นำไปสู่แรงใจในการใช้ชีวิตของข้าพเจ้าทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การนึกถึงความสุขความอบอุ่นที่เคยได้รับในอดีตจึงเหมือนกับหนทางในการหลุดพ้นความทุกข์ในปัจจุบัน เพื่อรอเวลาที่จะได้กลับไปใช้ชีวิตร่วมกับแม่ผู้เป็นที่รักให้ได้อุ่นใจอีกครั้ง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หากกล่าวถึงสายสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอันมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนประกอบสำคัญนั้น หลายคนคงนึกถึงการเป็นคนรัก การเป็นเพื่อน การเป็นพี่น้อง หรือการเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ แต่สำหรับข้าพเจ้าหากพูดถึงสายสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนอันประกอบด้วยความรักที่มีต่อกันคงหนีไม่พ้นสายสัมพันธ์ระหว่าง “แม่และลูก” คำง่าย ๆ เพียงสองคำแต่ความหมายยิ่งใหญ่ ข้าพเจ้าได้สืบค้นความหมายของคำว่า “แม่” หมายถึง หญิงผู้ให้กำเนิด หรือเลี้ยงดูลูก “ลูก” หมายถึง ผู้มีกำเนิดจากพ่อแม่ หรือได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรู้สึกรักและเอ็นดู ทั้งสองคำนี้มักจะพบว่าอยู่ด้วยกันเสมอ ๆ สิ่งที่ยึดโยงทั้งคู่ไว้ด้วยกันเรียกว่า “สายสัมพันธ์” ซึ่งในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานมีความหมายว่า “ความผูกพันที่มีมาช้านาน หรือ ความเกี่ยวข้องเป็นมิตรไมตรีกันมานาน”

ความผูกพันที่มีมาช้านานระหว่างข้าพเจ้ากับแม่นั้นเกิดจากการที่ข้าพเจ้านั้นได้รับการเลี้ยงดูมาโดยผู้เป็นมารดาตั้งแต่ยังแบเบาะ หากย้อนความไปก่อนหน้านั้นข้าพเจ้าก็เติบโตมาในครอบครัวที่ไม่ค่อยจะสมบูรณ์มากนักแม้จะประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และลูกเหมือนครอบครัวปกติธรรมดา แต่สิ่งที่ต่างกันคือครอบครัวของข้าพเจ้านั้นไม่ได้เต็มไปด้วยความสุขและความสมบูรณ์เหมือนครอบครัว

ทั่วไป พ่อแม่หย่าร้างและแยกทางกัน แต่สิ่งหนึ่งซึ่งมาทดแทนความรู้สึกเจ็บปวดต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีคือความรัก ความอบอุ่น และการเอาใจใส่จากแม่ ผู้ซึ่งคอยปกป้องและอุ้มชูข้าพเจ้าอยู่เสมอแม้ในสถานการณ์ที่ตนเองก็ลำบาก ข้าพเจ้าได้ใช้ชีวิตอยู่กับแม่อย่างสมบูรณ์หลังแม่หย่าร้างกับพ่อแล้ว เรียกได้ว่าการเติบโตขึ้นมาของข้าพเจ้านั้นได้รับการเลี้ยงดูจากคุณแม่เลี้ยงเดี่ยวเลยก็ว่าได้ ด้วยความไม่พร้อมทางการเงินทำให้แม่ต้องทำงานหนักเพื่อหาเงินมาจุนเจือตนเอง และเลี้ยงดูลูก ๆ อย่างขยันขันแข็งตั้งแต่เข้ายันค่ำ ภาพของความทุ่มเทแรงกายแรงใจมีให้เห็นในทุก ๆ วัน แต่ก็ไม่ได้ปล่อยปะละเลยที่จะมอบความอบอุ่นให้ข้าพเจ้าอยู่เสมอ ทำให้สายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูกนี้ค่อย ๆ ก่อร่างสร้างตัวและเพิ่มพูนมากขึ้นตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าเติบโตตามช่วงเวลาที่ผ่านมาผ่านไป

สายสัมพันธ์ระหว่างแม่และข้าพเจ้านี้ก็เป็นไปตามความหมายในทางภาษาศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของความผูกพันที่มีมาช้านาน อันต้องใช้เวลาในการสร้างสม และเพิ่มพูนให้เกิดความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการมอบความเป็นมิตรไมตรีซึ่งในนี้ ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่า ความเป็นมิตรที่แม่มอบให้แก่ข้าพเจ้านั้นก็คือ ความรัก ความห่วงใย การเอาใจใส่และการทะนุถนอมข้าพเจ้าเป็นอย่างดีมาตั้งแต่เกิด ภาพของแม่ที่ทำทุกอย่างเพื่อลูกเป็นภาพความทรงจำที่น่าประทับใจ เรื่องราวมากมายถูกประทับใจไว้ในใจของข้าพเจ้ามาโดยตลอด เรื่องราวง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน เรียบง่าย และบริสุทธิ์เช่นกิจวัตรประจำวันแม่แต่งตัวให้ทุกเช้า แม่ทำกับข้าวให้กิน ดูโทรทัศน์กับแม่ นอนกอดกันในทุก ๆ คืน ฯลฯ ล้วนก่อให้เกิดความสุขขึ้นภายในใจของเด็กคนหนึ่งที่ได้มาด้วยความไม่สมบูรณ์ของครอบครัว ความสุขที่แม้ว่าจะโตขึ้นเพียงใดก็ยังคงฝังแน่น ตราตรึง และอบอุ่นทุกครั้งที่นี่มาถึง

ปัจจุบันข้าพเจ้าเติบโตเข้าสู่วัยผู้ใหญ่และได้มาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ จังหวัดนครปฐม เป็นการจากบ้านเกิดและผู้เป็นแม่ในระยะทางที่ไกลที่สุดในชีวิต นับว่าเป็นการใช้ชีวิตคนเดียวในสถานที่ใหม่ สภาพแวดล้อมใหม่ และวิถีชีวิตซึ่งแตกต่างจากที่ ๆ ข้าพเจ้าได้เติบโตมา รวมไปถึงเกิดความเครียดและกดดันในเรื่องของการเรียนทำให้สภาพจิตใจไม่คงที่ มีภาวะความรู้สึกเหงา เศร้า อ้างว้างและโหยหากลายเป็นความทุกข์ใจที่ไม่สามารถหาทางออกได้ ความโหยหาสิ่งที่คุ้นเคยในอดีตเริ่มก่อตัวชักนำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดถึง เรื่องราวในวัยเด็กที่มีแม่เป็นองค์ประกอบสำคัญในเรื่องราวของความทรงจำ การได้คิดถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้าพเจ้าเหมือนได้ล่องลอยเข้าไปในห้วงแห่งความรู้สึกที่สดแสนจะวิเศษ ความสุขง่าย ๆ ของเด็กน้อยผู้ไร้เดียงสาที่ได้ทำสิ่งต่าง ๆ กับแม่ผู้เป็นที่รัก กลายเป็นแรงผลักดันและสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่ช่วยให้ข้าพเจ้าได้ระบายออกซึ่งความคิดถึง ความเศร้า ความอ้างว้างและโหยหาให้เปลี่ยนเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ระลึกถึงความรัก ความอบอุ่นของแม่และลูกอันนำไปสู่ความสุขให้เกิดขึ้นภายในใจอีกครั้งในสถานการณ์ที่ข้าพเจ้าต้องห่างไกลบ้านเกิดและผู้เป็นแม่อย่างเช่นปัจจุบันนี้

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการศึกษา

3.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวในอดีตของข้าพเจ้าและผู้เป็นแม่อันสะท้อนถึงความรู้สึกและสายสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูก

3.2 เพื่อถ่ายทอดมุมมองของข้าพเจ้าในทางสุนทรียศิลป์ซึ่งเต็มไปด้วยความคิดถึงแม่ ในสถานการณ์ที่ต้องห่างไกลกัน ผ่านผลงานศิลปะที่นำพื้นที่ความทรงจำและพื้นที่ในปัจจุบันที่ข้าพเจ้าได้เติบโตและใช้ชีวิตร่วมกับผู้เป็นแม่มาทับซ้อนกัน สร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานที่ให้ความรู้สึกถึงความสุข ความอบอุ่นในวัยเด็ก ซึ่งกลายเป็นแรงผลักดันการใช้ชีวิตในปัจจุบันของข้าพเจ้า

3.3 เพื่อใช้ศิลปะเข้ามาบำบัดจิตใจให้ก้าวข้ามความทุกข์อันเกิดจากความรู้สึกเหงา อ่างว้างและโหยหาจากสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตในปัจจุบัน

แนวความคิด

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้นำเสนอเรื่องราวในอดีตของข้าพเจ้าและผู้เป็นแม่ เนื่องจากการเดินทางไกลเพื่อมาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นย่อมต้องจากแม่ผู้เป็นที่รักเป็นระยะเวลานาน การเดินทางครั้งนี้ส่งผลให้ต้องห่างไกลกันเป็นครั้งแรกก่อให้เกิดความเศร้า ความอ่างว้างและโหยหานำไปสู่การเห็นความสำคัญและคุณค่าของความรักและสายสัมพันธ์ระหว่าง “แม่และลูก” การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เป็นเหมือนการถ่ายทอดมุมมองความสุขในวัยเด็กที่ยังตราตรึงใจมาทดแทนความรู้สึกโหยหาความรัก ความอบอุ่นที่เคยได้สัมผัสจากผู้เป็นแม่ ผลงานแต่ละชิ้นเป็นเหมือนการบำบัดความทุกข์ที่หาทางออกไม่ได้โดยใช้ “ศิลปะบำบัด” เข้ามาช่วยเยียวยาและบรรเทาความรู้สึกภายในจิตใจ

ทุก ๆ ขั้นตอนของการทำงานตั้งแต่การเลือกแรงบันดาลใจ การเตรียมอุปกรณ์ การวาดภาพ การลงสี ไปจนถึงขั้นตอนที่ผลงานสำเร็จออกมานั้นล้วนทำให้ข้าพเจ้าได้รู้สึกเหมือนอยู่ใกล้กับผู้เป็นแม่อีกครั้ง โดยถ่ายทอดออกมาผ่านผลงานจิตรกรรมเทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง มีการนำพื้นที่ความทรงจำและพื้นที่ในปัจจุบันมาทับซ้อนกัน เพื่อแสดงออกถึงการผ่านพ้นของเวลาที่ได้เติบโตและใช้ชีวิตกับผู้เป็นแม่ ใช้วิธีการลงสีแบบสามมิติและสองมิติมาผสมผสานกัน วัตถุในภาพเป็นวัตถุที่แฝงสัญลักษณ์ซึ่งเต็มไปด้วยความหมายของความผูกพันระหว่างแม่และลูก ความสุข ความรักและความร่าเริงสดใสของวัยเด็ก ให้ความรู้สึกเรียบง่ายด้วยเทคนิคการระบายสีที่ได้รับอิทธิพลจากจิตรกรรมฝาผนัง แต่ใช้โทนสีที่สดใสเพื่อสะท้อนความรู้สึกต่อเรื่องราวในอดีตที่แม่จะต้องพบเจอกับความทุกข์แต่เลือกที่จะนำความสุขมาเป็นแรงผลักดันในการใช้ชีวิต

การเติบโตมาด้วยการเลี้ยงดูของผู้เป็นแม่เพียงลำพังทำให้เห็นถึงปัญหาครอบครัวที่ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขได้ แต่ถ้าหากเด็กที่เกิดมาได้รับความรักและต้นแบบ

ของความอ่อนโยนของผู้เป็นพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง ย่อมส่งผลให้พวกเขาเหล่านั้นเติบโตมากลายเป็นผู้ใหญ่ที่เต็มไปด้วยความรักในหัวใจ ข้าพเจ้าจึงเชื่อว่าการได้สร้างสรรค์ผลงานชุดนี้จะทำให้ผู้ชมสัมผัสได้ถึงความรักที่มีต่อข้าพเจ้า และความรักในทศนะของข้าพเจ้าที่มีต่อผู้เป็นแม่ จะสามารถทำให้เกิดการตระหนักถึงสายสัมพันธ์ที่แสนจะพิเศษนี้และนำไปสู่การเห็นความสำคัญของปัญหาครอบครัว สร้างทัศนคติที่เต็มไปด้วยความรักส่งต่อไปสู่เด็ก ๆ ที่จะเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

สมมติฐานของการศึกษา

1. ผลงานจิตรกรรมที่แสดงออกถึงความสุขในวัยเด็ก การได้นึกคิดถึงเรื่องราวในอดีต เหมือนกับการได้ล่องลอยไปในห้วงเวลาแห่งความสุข กลายเป็นแรงใจสำหรับใช้ชีวิตในช่วงเวลาที่รู้สึกอ้างว้างและโหยหา เต็มไปด้วยความคิดถึง ก่อให้เกิดความทุกข์ขึ้นภายในใจให้กลายเป็นความรู้สึกในแง่บวกยิ่งขึ้น การใช้รูปร่างรูปทรงของวัตถุที่ประกอบกันเป็นพื้นที่ซึ่งมีทั้งรูปทรงที่ให้น้ำหนักทั้งสามมิติ และสองมิติ การบิดรูปทรงและลวดลายที่แฝงสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นเหมือนการทับซ้อนกันของช่วงเวลาในอดีตและปัจจุบัน

2. นำเสนอความรู้สึกที่เรียบง่ายผ่านเทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง ซึ่งสอดคล้องกับแรงบันดาลใจที่นำมาใช้คือความสุขในวัยเด็กที่ได้ใช้ชีวิต ทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ กับแม่ เป็นความสุขที่เรียบง่ายไม่ต้องดิ้นรนหรือพยายาม แสดงสายสัมพันธ์ของความรักระหว่างแม่และลูกให้ออกมาเป็นผลงานรูปธรรมที่สัมผัสได้ทั้งทางการรับชมและทางจิตใจ

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ด้านเนื้อหา ผลงานที่ถ่ายทอดสายสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูก ผ่านมุมมองส่วนตัวของข้าพเจ้าที่เต็มไปด้วยความรักที่มีต่อแม่ และความรักของแม่ที่ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นและอึดอ้อมหัวใจ ผ่านพื้นที่แห่งความทรงจำที่กลายเป็นพื้นที่แห่งความสุข ที่ประกอบสร้างจากวัตถุที่แฝงสัญลักษณ์ระหว่างแม่และลูก

2. ด้านรูปแบบ สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวประเพณี ในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง มีการนำพื้นที่ในอดีตและปัจจุบันมาทับซ้อนกันให้เกิดความรู้สึกถึงช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยตัดทอนรูปร่างจากสิ่งของที่นำมาแทนสัญลักษณ์ระหว่างข้าพเจ้าและผู้เป็นแม่ การบิดรูปทรงให้ผิดไปจากความเป็นจริงที่เหมือนความเพ้อฝันชวนให้นึกถึงเรื่องราวของความสุขอันเรียบง่ายไม่ซับซ้อน

3. ด้านเทคนิค เทคนิคจิตรกรรมสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวมะขามบนเฟรมไม้กระดาน โดยมีการผสมผสานการระบายสีวัตถุให้มีน้ำหนักทั้งสามมิติ และสองมิติ

ขั้นตอนของการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลจากสถานที่จริงคือบ้านเลขที่ 131/57 หมู่ 9 ตำบลน้ำน้อย จังหวัดสงขลา และบ้านเลขที่ 80 หมู่ 4 ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพถ่าย หนังสือ อินเทอร์เน็ตและ ข้อมูลผลงานศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

2. วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลความคิดเพื่อสร้างสรรค์แบบภาพร่าง
3. นำเสนอแบบภาพร่าง นำเสนอแนวความคิด เนื้อหาเพื่อแก้ไขและปรับปรุง
4. สร้างสรรค์ผลงานจริงโดยพัฒนาจากแบบภาพร่างให้เป็นผลงานที่สมบูรณ์
5. จัดทำเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์
6. การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์สู่สาธารณชน

วิธีการศึกษา

1. เก็บข้อมูล พูดคุย และถ่ายภาพจากสถานที่จริงที่ข้าพเจ้าได้เติบโตมา
2. นำเรื่องราวและแรงบันดาลใจมาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างแบบภาพร่าง โดยใช้ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยภาพถ่าย หนังสือ และอินเทอร์เน็ตมาเป็นส่วนประกอบในการสร้างภาพร่างที่สมบูรณ์ และนำเสนอแนวคิดแก่อาจารย์
3. เตรียมอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
4. เริ่มสร้างสรรค์ผลงานโดยขยายจากแบบภาพร่างที่สมบูรณ์
5. นำเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมรับคำแนะนำเพื่อพัฒนาผลงานชิ้นต่อไป
6. พัฒนาและแก้ไขส่วนที่ผิดพลาดจากผลงานชิ้นที่ผ่านมา
7. นำเสนอผลงานในนิทรรศการวิทยานิพนธ์

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลภาคสนาม

สถานที่จริงจากบ้านเลขที่ 131/57 หมู่ 9 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และบ้านเลขที่ 80 หมู่ 4 ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง

2. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

จากหนังสือ เว็บไซต์ ระบบข้อมูลวิจัย ResearchGate ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. อุปกรณ์ในการศึกษาหาข้อมูล ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ สมุดบันทึก ดินสอ หนังสือ
2. อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ภาพร่าง ได้แก่ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด คัตเตอร์ กระดาษร้อยปอนด์ พู่กัน สีฝุ่น เทปกาว
3. อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานจริง ได้แก่ เม็ดมะขาม หม้อต้มน้ำ ไม้พาย เต้าไฟฟ้า ผ้าขาวบาง กระจุกอเนกประสงค์ เฟรมไม้กระดาน กาวลาเท็กซ์ ผ้าขาว กระดาษลอกกลาย ปากกา แปรงทาสี สีฝุ่น พู่กัน สีคอลลิก สีโปสเตอร์ สีชอล์กพาสเทล ครก โกร่งใส่สี กระจกฉนวนน้ำ จานสี ผ้าเช็ดพู่กัน กาวกระถิน

อภิธานศัพท์เฉพาะ

วิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ” เป็นการศึกษาที่อาศัยกระบวนการทางด้านศิลปะและศิลปะบำบัดเข้ามาประกอบการสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารในเจตนา และความมุ่งหมายยังคง บริบูรณ์ ตรงตามแนวความคิด ข้าพเจ้าจึงได้กำหนดอภิธานศัพท์ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันต่อวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ” ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ หมายถึง บริเวณที่ประกอบขึ้นจากวัตถุอันมาจากความทรงจำและวัตถุจริง ผสมผสานจนกลายเป็นบริเวณใดบริเวณหนึ่ง
2. วัตถุ หมายถึง สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวันทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีความหมายหรือสัญลักษณ์แฝงเฉพาะตัวระหว่างข้าพเจ้าและแม่
3. ความสุข หมายถึง ความรู้สึกภายในจิตใจที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย สบายใจ รวมไปถึงความอบอุ่นที่เป็นนามธรรมซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสภาวะทางใจมีสุข
4. ศิลปะบำบัด หมายถึง กลวิธีในการรักษาเยียวยาจิตใจของผู้ป่วย โดยไม่เน้นให้เกิดการเห็นผลแบบทันทีทันใดแต่จะค่อย ๆ รักษาให้เห็นผลอย่างช้า ๆ บรรเทาความเจ็บปวดหรือความทุกข์ภายในให้เกิดความเข้าใจและยอมรับความรู้สึกของตนคู่กับกระบวนการรักษาตนเอง

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ” เกิดขึ้นจากประสบการณ์ในอดีตที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตของข้าพเจ้าในปัจจุบัน กลายเป็นแรงบันดาลใจที่มาจากแหล่งข้อมูลซึ่งข้าพเจ้าได้ซึมซับและเรียนรู้มาตั้งแต่เด็ก แสดงออกผ่านทัศนคติที่สัมผัสได้ถึงความสุขของวัยเยาว์ พื้นที่ในความทรงจำ วัตถุสิ่งของ สีสันทันและรูปทรง รวมไปถึงเทคนิควิธีการจิตรกรรมไทยแนวประเพณี ด้วยเจตนาในการสร้างผลงานศิลปะที่ช่วยบรรเทาจิตใจให้คลายจากความทุกข์อันเกิดจากความคิดถึงแม่ผู้เป็นที่รัก

ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ผลงานแต่ละชิ้นที่สร้างสรรค์ขึ้นมาล้วนมาจากประสบการณ์ ความคิด ทัศนคติซึ่งแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าผู้สร้างสรรค์จะประสบพบเจอกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่ส่งผลต่อความรู้สึกทั้งภายในจิตใจและภายนอกจิตใจ ทั้งนี้การรับรู้และเข้าใจเนื้อหาที่ปรากฏต้องอยู่ภายใต้พื้นฐานชีวิตความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในทั้ง ความสุข ความเศร้า ความรัก ความอบอุ่น ฯลฯ ย่อมเกิดจากสิ่งที่พื้นฐานที่ว่ามีมาทั้งสิ้น

ดังนั้นศิลปินจึงจำเป็นต้องเข้าใจเรื่องราวและเนื้อหาที่นำมาสร้างสรรค์ผลงาน จากนั้นการคัดสรรเทคนิควิธีการเพื่อนำเสนอความรู้สึกที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดไปสู่ผู้ชมก็เป็นเรื่องสำคัญ ทั้งยังต้องคำนึงถึงความครบถ้วนของเนื้อหาเพื่อไม่ให้ผู้ชมได้รับสารที่ผิดเพี้ยนไปจากที่ศิลปินต้องการ เนื่องจาก การเข้าใจผลงานแต่ละชิ้นขึ้นอยู่กับแรงบันดาลใจที่เข้ามากระทบต่อความรู้สึกของศิลปินและผู้ชมต้องใช้ประสบการณ์ส่วนตนในการเข้าใจเนื้อหาเหล่านั้นเพื่อสร้างภาวะความรู้สึกที่จรรโลงจิตใจ หรือสะเทือนใจแล้วแต่ตัวของบุคคลนั้น ๆ

ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเก็บเกี่ยวความคิดความทรงจำของแต่ละบุคคลนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่มนุษย์เริ่มจำความได้ สำหรับข้าพเจ้าแล้วความทรงจำที่นำไปสู่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานสามารถย้อนไปได้ถึงวัยเด็กซึ่งเป็นช่วงที่ยังไร้เดียงสา ความทรงจำในช่วงนี้จึงไม่ซับซ้อนเรียบง่ายตามช่วงวัยที่ได้พบเจอเหตุการณ์นั้น ๆ หากผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมีเนื้อหาที่ตรงกับความรู้สึกประสบการณ์ชีวิตของผู้ชมจะทำให้เกิดความซาบซึ้งและประทับใจกับผลงานสร้างสรรค์ชุดนั้น ๆ ยิ่งขึ้นอีกด้วย

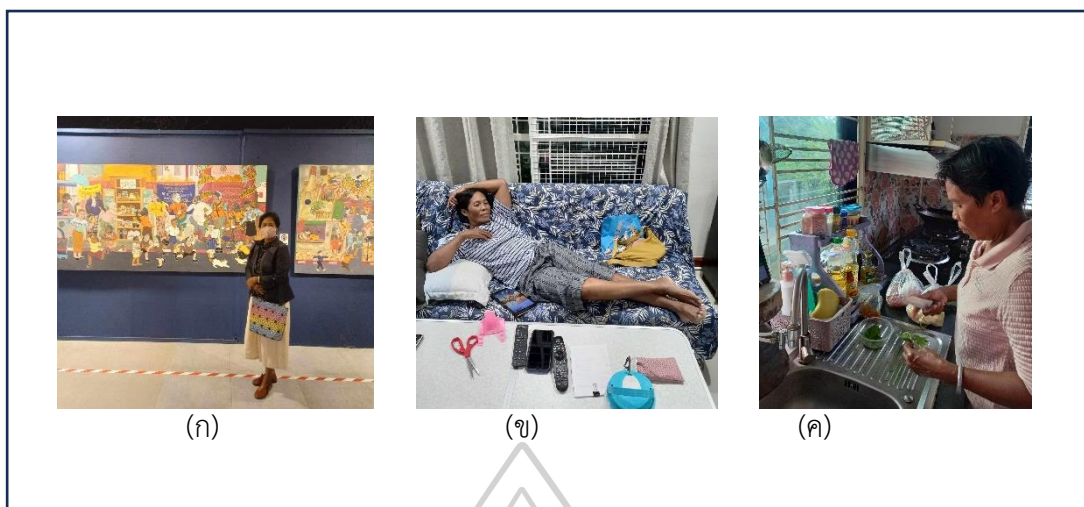
แรงบันดาลใจจากประสบการณ์ชีวิตระหว่างข้าพเจ้าและผู้เป็นแม่

ตั้งแต่จำความได้ข้าพเจ้าเติบโตมาในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ มีการใช้ความรุนแรงบ่อยครั้ง สร้างบาดแผลในใจและทำให้รู้สึกต้องการความสงบสุข ความรักความอบอุ่นอยู่เสมอ ๆ หากกล่าวถึงปัญหาครอบครัวของสังคมไทยในปัจจุบันนี้ยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่สามารถพบเห็นได้ตามหน้าหนังสือพิมพ์ ข่าวสารทางโทรทัศน์และสื่อออนไลน์อยู่บ่อยครั้ง สถาบันครอบครัวที่เป็นเหมือนสถาบันแรกของสังคมที่เด็กจะต้องเติบโต ใช้ชีวิตและซึมซับความรักความเอาใจใส่ของพ่อและแม่ซึ่งจะหล่อหลอมลักษณะนิสัยของเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ดังนั้นหากครอบครัวใดที่ประสบกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจึงเสี่ยงที่เด็กจะไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดีพอและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม อารมณ์ความรู้สึกที่แสดงออกมาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

เมื่อกล่าวเช่นนี้แล้วจะเห็นได้ว่าความรักความอบอุ่นเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก ข้าพเจ้าที่เติบโตมาในครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงนั้นจึงเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่สามารถอธิบายความสำคัญของการเลี้ยงดูได้เป็นอย่างดี จากประสบการณ์ที่ต้องพบเจอทำให้ในวัยเด็กข้าพเจ้ามักเก็บตัวไม่พบเจอผู้คนและขาดมนุษย์สัมพันธ์กับสิ่งรอบข้าง แต่ในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความลำบาก เช่นนี้ยังมีสิ่งหนึ่งที่เป็นเหมือนที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของเด็กน้อยที่ไร้เดียงสา สิ่งนั้นก็คือ “แม่” ที่เป็นเหมือนแสงเทียนเล็ก ๆ ที่อบอุ่นแก่ข้าพเจ้า เป็นเหมือนแบบอย่างในด้านความอ่อนโยนอย่างผู้หญิง แต่ก็เต็มไปด้วยความเข้มแข็งที่พร้อมจะทำทุกอย่างเพื่อลูกให้ได้เติบโตขึ้นอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ แม่เป็นเหมือนเสาหลักสำหรับครอบครัวที่ประกอบไปด้วยพี่สาว พี่ชาย ข้าพเจ้าและแม่ สมาชิกทั้งสี่คนผ่านช่วงเวลาแห่งความยากลำบากมาด้วยกันตลอด การอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอทำให้ข้าพเจ้าค่อย ๆ กลายเป็นเด็กที่มองโลกในแง่ดี มีความอ่อนโยนและมีความรักในหัวใจ

ทุกช่วงเวลาของความทรงจำในอดีตล้วนมีแม่เป็นส่วนประกอบในเรื่องราวต่าง ๆ อยู่เสมอ กิจกรรมประจำวันที่แม่จะไม่ได้อยู่กับแม่ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง การได้ทำสิ่งต่าง ๆ กับแม่จึงมีไม่มากนัก เป็นแค่ช่วงเช้าก่อนไปโรงเรียน ทานข้าวพร้อมกันบ้างเป็นบางครั้ง การรอแม่กลับจากทำงานในช่วงดึก และนอนหลับไปพร้อมกัน สถานการณ์ที่กล่าวมานี้แม่จะไม่ได้เป็นเวลาที่นานในแต่ละวันแต่กลับเป็นช่วงเวลาพิเศษสำหรับข้าพเจ้า เพราะทำให้รู้สึกว่าได้รับความรักความอบอุ่นซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการมากที่สุดในตอนนั้น

ดังนั้นสายสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นจึงค่อย ๆ ก่อร่างสร้างตัวทีละน้อยทีละน้อย กลายเป็นความผูกพันระหว่าง “แม่” และ “ลูก” ที่ยากจะตัดขาดออกจากกันได้ ประสบการณ์ชีวิตที่กล่าวมาข้างต้นนี้จึงกลายเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เพราะเรื่องราวที่เต็มไปด้วยความสุขในอดีตนั้นเป็นเหมือนแรงผลักดันในการใช้ชีวิตแก่ข้าพเจ้าซึ่งปัจจุบันจำเป็นต้องห่างไกลกับผู้เป็นแม่

ภาพที่ 1 อิริยาบถต่าง ๆ ของแม่

(ก) แม่เยี่ยมชมนิทรรศการศิลปนิพนธ์ระดับปริญญาตรี

(ข) แม่ผ่อนคลายโทรทัศน์

(ค) แม่ทำอาหารสำหรับมือเย็น

ภาพที่ 2 แม่และข้าพเจ้าในอิริยาบถต่าง ๆ

- (ก) ข้าพเจ้า แม่ และหลานสาว ณ สระมรกด จังหวัดกระบี่
- (ข) ข้าพเจ้า แม่และหลานสาวทานอาหารเช้าริมหาดชลาทัศน์ จังหวัดสงขลา
- (ค) ข้าพเจ้าถอนนมหยอกให้แม่
- (ง) ข้าพเจ้าในชุดครุยวิทยฐานะถ่ายรูปร่วมกับแม่
- (จ) การประชุมทางไกลด้วยวิดีโอที่ศักระหว่างแม่และลูก ๆ ของแม่ทั้งสามคน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลงานสร้างสรรค์

ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment theory)

เป็นแนวคิดทางจิตวิทยาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ของมนุษย์ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น แต่ทฤษฎีแห่งความผูกพันนี้เป็นเพียงแนวคิดทั่วไปของความสัมพันธ์ โดยให้ความหมายไว้ว่า คือ การตอบสนองของมนุษย์ภายในสัมพันธ์ภาพคือการรู้สึกเจ็บ ถูกพรากจากคนรัก หรือการรู้สึกถึงอันตรายโดยพื้นฐานแล้วทารกจะผูกพันกับคนเลี้ยงคนไหนก็ได้ แต่ว่าลักษณะของความสัมพันธ์ของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ในทารกความผูกพันโดยเป็นส่วนหนึ่งของระบบแรงจูงใจและพฤติกรรมจะสั่งการให้เด็กเข้าไปอยู่ใกล้ชิดกับคนดูแลที่คุ้นเคยเมื่อตกใจ โดยคาดหวังว่าจะได้การคุ้มครองและการปลอบใจ

(ยศวดี อยู่สุข¹) นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ยศวดี อยู่สุข, 2564) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความผูกพันซึ่งค้นพบโดย Bowlby (1969) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษไว้ว่า เป็นแนวคิดที่ต่อยอดจากทฤษฎีทางจิตวิทยาเดิม โดยสังเกตจากพฤติกรรมของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นำไปสู่การสังเกตพฤติกรรมการตอบโต้และปฏิสัมพันธ์ระหว่างทารกและมารดา โดยเชื่อว่าการตอบสนองนี้เกิดจากการตอบสนองกันระหว่างสองฝ่าย ไม่ได้เกิดจากพัฒนาการตามวัยของทารกเพียงอย่างเดียวเหมือนกับทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการดั้งเดิม

ต่อมาได้มีนักจิตวิทยาพัฒนาแนวคิดนี้และจำแนกลักษณะความรักใคร่ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบมั่นคง (Secure attachment) ร้อยละ 70 ของทารกแสดงออกถึงความกังวลเมื่อต้องแยกจากมารดา ปฏิเสธคนแปลกหน้ายกเว้นว่ามารดาจะอยู่ในที่นั้นด้วย และมีความยินดีเมื่อมารดากลับมา โดยทารกที่มีความผูกพันแบบนี้จะไม่รู้สึกกังวลหากต้องแยกจากผู้ที่เลี้ยงดูหรือ มองไม่

¹ ยศวดี อยู่สุข, “ความรักใคร่ผูกพันของมารดาวัยรุ่นต่อบุตร: มุมมองทางพฤติกรรมศาสตร์ 1,” พฤติกรรมศาสตร์ 27,1 (มกราคม 2564): 65-71.

เห็นผู้ปกครองชั่วคราว เนื่องจากมีความมั่นใจว่าบิดามารดาจะกลับมา ซึ่งเด็กในลักษณะนี้จะมี ความสามารถในการกล้ำกลืนคำสั่งสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง

2. แบบวิตกกังวล (Ambivalent attachment) ร้อยละ 15 ของทารกจะมีพฤติกรรมที่ แสดงออกถึงความกังวลอย่างชัดเจนเมื่อต้องแยกจากมารดา และกลัวคนแปลกหน้าเป็นอย่างยิ่ง จะมี ความที่จะต้องการเข้าหามารดาแต่จะปฏิเสธเมื่อมารดากลับมาหลังจากที่แยกไป เนื่องจากพฤติกรรม ของผู้ปกครองที่ตอบสนองความต้องการของเด็กนั้นไม่สม่ำเสมอ บางครั้งมีความเอาใจใส่มากแต่ บางครั้งก็ไม่ได้ให้ความสนใจหรือทอดทิ้งเด็ก เมื่อเด็กโตขึ้นจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมชอบหมกมุ่นและขาด ความยืดหยุ่น

3. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant attachment) ร้อยละ 15 ของทารกจะมีพฤติกรรมที่ แสดงออกว่าไม่สนใจเมื่อต้องแยกจากมารดา และสามารถเล่นได้อย่างมีความสุขกับคนแปลกหน้า ไม่ได้ สนใจเมื่อผู้ปกครองกลับมาอีกครั้งหลังจากแยกไป เนื่องจากบิดามารดาปฏิเสธและไม่ยอมรับ ทำให้ เด็กไม่มีความผูกพันหลีกเลี่ยงที่จะรู้สึกแสดงออกต่อบิดามารดาหรือผู้ดูแล เมื่อเด็กโตขึ้นจะเป็นคนไม่ เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์และไม่มีสัมพันธ์ภาพ

4. แบบไม่มีระเบียบ (Disorganize attachment) ร้อยละ 4 ของทารกมีรูปแบบลักษณะ ความสัมพันธ์แบบไม่มีระเบียบ เนื่องจากเด็กถูกทอดทิ้งซึ่ง 90% เป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กมีความสับสน ระหว่างการอยากเข้าใกล้และการถอยห่างจากผู้ดูแล เนื่องจากการตอบสนองที่เด็กได้รับเป็นไปอย่าง ไม่สม่ำเสมอ หรือไม่สามรถตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจของเด็กได้ กล่าวได้ว่าบิดามารดาหรือผู้ดูแลสร้างความสัมพันธ์ให้กับเด็กในลักษณะนี้ ในวัยเด็กล้วนเคยได้รับการดูแลในลักษณะเดียวกันมาก่อน

นอกจากทฤษฎีความผูกพันของ Bowlby ยศวดียังได้กล่าวถึงทฤษฎีที่ได้ต่อยอดจากแนวคิด ของ Bowlby ซึ่งอธิบายเพิ่มเติมว่าความผูกพันระหว่างแม่และทารกเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อไหร่ เกิดจาก อะไรและส่งผลต่อทารกอย่างไรดังเช่นที่จะกล่าวถัดไปนี้

ทฤษฎีความผูกพัน (Bonding) ของ Klaus และ Kennell

Klaus and Kennell (1982) สนใจเกี่ยวกับเรื่องของความรักใคร่ความผูกพัน ระหว่างบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูกับทารกตามแนวคิดของ Bowlby (1969) แต่ Klaus and Kennell เชื่อว่าความ รักใคร่ผูกพันนี้เกิดขึ้นตั้งแต่การวางแผนการตั้งครรภ์ โดยให้ความสำคัญถึงช่วงเวลาหลังคลอด ที่ เรียกว่า “Sensitive period” ซึ่งเชื่อว่ามีผลสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างมารดาและทารกในช่วงหลังคลอด ทันทีที่มีความสำคัญต่อความรักที่จะเกิดขึ้นในระยะต่อไป

ซึ่งพฤติกรรมความผูกพันตามแนวคิดของ Klaus and Kennell หลังจากทำการทดลองแล้วพบว่ามนุษย์มีช่วงเวลาที่ยาวนานโดยเฉพาะช่วงเวลาหลังคลอด ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารก โดนพฤติกรรมความผูกพันระหว่างมารดาและทารก ได้แก่

1. การสัมผัส เป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่สุดโดยเริ่มจากการใช้นิ้วสัมผัสแขนขา หลังจากนั้นจะมีการบีบนิ้วเบา ๆ แล้วจึงใช้ฝ่ามือสัมผัสตัว ส่วนทารกจะมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาโดยการจับนิ้วมือของมารดา หรือดึงนมมารดาเป็นการตอบสนองซึ่งเป็นปฏิกิริยาที่แสดงออกถึงความพึงพอใจของกันและกัน

2. การสบตา การใช้สายตาเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความผูกพันรักใคร่ระหว่างมารดาและทารก มารดาจะรู้สึกใกล้ชิดกับทารกมากขึ้นเมื่อทารกยิ้มตา เมื่อทารกยิ้มตามารดาจะพยายามจัดทำท่าทางให้หันหน้าตรงกันกับทารกเพื่อจะสบตากันได้อย่างชัดเจน การสบตากันบ่อยครั้งจะทำให้เกิดความผูกพันใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น ทางฝ่ายทารกก็จะจดจำลักษณะใบหน้า การยิ้ม การส่งเสียงก็จะส่งผลต่อความใกล้ชิดต่อทารกเช่นกัน

3. การได้ยิน มารดาและทารกใช้เสียงในการสื่อสารกัน เวลาที่มารดาพูดคุยกับทารกจะใช้เสียงสูงกว่าปกติ แต่เวลาที่พูดคุยกับบุคคลอื่นจะใช้เสียงที่ปกติสลับไปมาได้

4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะ ขณะที่มารดาพูดคุยกับทารกนั้นไม่ได้มีแค่การใช้เสียงเพียงอย่างเดียว แต่จะมีการขยับเป็นจังหวะซึ่งบางครั้งการแสดงท่าทางของมารดาจะเห็นได้ชัดเจน การหายใจเป็นจังหวะขณะออกเสียงก็ส่งผลถึงทารกเช่นกัน ส่วนทารกก็จะขยับแขนขา เพื่อเป็นการตอบสนองต่อการเคลื่อนไหวต่อมารดา

5. การได้กลิ่น เมื่อมารดาอุ้มจะมีการจดจำกลิ่นซึ่งกันและกันซึ่งมีลักษณะจำเพาะ จากการทดลองพบว่าทารกสามารถจำกลิ่นของนมมารดาได้ภายใน 6-10 วัน และมารดาก็สามารถแยกกลิ่นของลูกออกจากทารกคนอื่นได้เหมือนกัน

6. ความอบอุ่นของร่างกาย ภายหลังคลอดทารกควรได้รับการป้องกันการสูญเสียความร้อนของร่างกาย การที่มารดาอุ้มทารกไว้แนบอกจะเป็นการถ่ายเทความร้อนจากร่างกายของมารดาสู่ทารก มารดาและทารกจะมีความพึงพอใจต่อการได้รับความอบอุ่น และทารกได้รับความมั่นคงทางจิตใจอีกด้วย

7. การให้โอกาสในการเรียนรู้ ทารกเมื่อเริ่มเกิดขึ้นในครรภ์มารดาการเคลื่อนไหว การดำรงชีวิต ฮอโมนที่เปลี่ยนแปลง การหลับการตื่นจะขึ้นอยู่กับมารดาเป็นหลัก เมื่อทารกเกิดออกมาทำให้ระบบต่าง ๆ ของทารกขาดสมดุล ทารกต้องมีการปรับตัวทางชีวภาพและพฤติกรรมของตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอก มารดาจึงเป็นต้นแบบที่สำคัญในการสร้างจังหวะชีวิตและพฤติกรรมของทารกอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

8. การให้ทารกได้รับภูมิคุ้มกันจากนมมารดา การดูดนมจากเต้าระหว่างทารกและมารดานอกจากจะทำให้ทารกได้รับความอบอุ่นแล้ว ยังทำให้ทารกได้รับภูมิคุ้มกันจากน้ำนม ซึ่งน้ำนม

มารดาจะทำให้ทารกเกิดภูมิคุ้มกันต้านทานต่อการเจ็บป่วย นอกจากนี้การดูดนมจากเต้าของทารกจะทำให้มารดาหลั่งสารออกซิโทซินทำให้น้ำนมไหลมากขึ้น และช่วยให้มดลูกของมารดาหดตัวกลับสู่ปกติเร็วขึ้นอีกด้วย

9. การให้เชื้อประจำถิ่น การอุ้มทารกของมารดาทำให้ทารกได้รับจุลินทรีย์จากทางเดินหายใจของมารดา เช่น สแตปฟีโลค็อกคัสซึ่งมีประโยชน์ต่อทารกโดยไปเติบโตในทางเดินหายใจและทางเดินอาหารช่วยป้องกันการติดเชื้อจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีความผูกพันนี้ทำให้เห็นว่าพัฒนาการของแม่และลูกเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่การตั้งท้องในครรภ์มารดาจนกระทั่งคลอดออกมา การเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดทำให้ทารกเติบโตเข้าสู่วัยเด็ก พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของแต่ละครอบครัวมีความแตกต่างกันทำให้ความผูกพันระหว่างแม่และลูกในแต่ละครอบครัวจึงแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้ตามทฤษฎีของ Bowlby การเอาใจใส่ดูแลความสม่ำเสมอของบิดามารดาต่อการตอบสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจของเด็กนั้นจะส่งผลให้เกิดการสร้างลักษณะความสัมพันธ์และเป็นพื้นฐานให้เด็กเติบโตมามีบุคลิกลักษณะนิสัยตามการเลี้ยงดูของมารดา

ลักษณะนิสัยของความเป็นแม่และมนุษย์แม่

ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของความเป็นแม่รวมถึงสิ่งที่เรียกว่า “มนุษย์แม่” และได้พบบทความทางออนไลน์ที่น่าสนใจ ซึ่งได้บอกเล่าพฤติกรรมที่คนเป็นลูกมักจะพบเห็นจากผู้เป็นแม่อยู่บ่อยครั้ง โดย TheHippoThai² ได้ให้ความหมายของคำว่า “มนุษย์แม่” ไว้ว่า มนุษย์แม่ (n.) คำที่ใช้เรียกกลุ่มสตรีที่มีลักษณะคล้ายกันไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง เป็นลักษณะนิสัยที่มักจะเกิดขึ้นหลังการมีครอบครัวและมีบุตรได้ระยะหนึ่ง โดยมนุษย์แม่มีความซับซ้อนและลึกซึ้งกว่ามนุษย์ผู้หญิงทั่วไป ในบางครั้งอาจจะลึกซึ้งเกินกว่าจะใช้เพียงคำว่า “แม่” มาอธิบายความไม่ได้(TheHippoThai, 2561) ซึ่งข้าพเจ้าได้คัดเลือกพฤติกรรม 9 อย่างที่น่าสนใจของมนุษย์แม่มาเป็นตัวอย่างเพื่ออธิบายพฤติกรรมความเป็นแม่ของมนุษย์ ดังนี้

1. พฤติกรรมการชอบจัดของ หน้าที่รับผิดชอบในเรื่องของการรับบทบาทเป็นแม่และความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านเรือนนั้นย่อมมาคู่กันเสมอ เมื่อบ้านซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยเริ่มแออัดและเต็มไปด้วยสิ่งของที่ไม่เป็นระเบียบ สัณฐานของการจัดการจึงเริ่มขึ้นโดยมักจะเก็บกวาดบ้านอยู่ตลอดเวลา

² TheHippoThai, ไข่เลย! 20 ข้อเท็จจริง นี้ “มนุษย์แม่” ซัด ๆ, เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม, เข้าถึงได้จาก <https://today.line.me/th/v2/article/9YNmDK>

2. การตื่นเช้ากว่านาฬิกาปลุก เป็นพฤติกรรมที่ติดตัวมาตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์เนื่องจากการมีทารกอยู่ในท้องส่งผลให้แม่ไม่สามารถนอนหลับได้อย่างเต็มที่ เมื่อคลอดบุตรแล้วยังต้องคอยตื่นในตอนกลางคืนเพื่อให้นมและดูแลลูก จากพฤติกรรมนี้ทำให้แม่จะต้องตื่นเร็วกว่าทุกคนในบ้านเพื่อจัดการดูแลทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกและสมาชิกคนอื่น ๆ

3. ความเป็นห่วงลูกที่มีมากเป็นอันดับหนึ่ง เป็นเรื่องปกติของมนุษย์ที่จะมีความรู้สึกซึ่งเป็นพื้นฐานของอารมณ์ ทั้งรัก โลก โกรธ หลง ทั้งนี้ในมนุษย์แม่ความรู้สึกเป็นห่วงที่มีต่อลูกจะมีมากเป็นพิเศษเนื่องจากความเอาใจใส่ที่มีให้ลูกและระยะเวลาที่คอยดูแลมาตั้งแต่เด็กจนโตนั้นเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ในบางครั้งความเป็นห่วงนี้อาจก่อให้เกิดความกังวลและวิตกได้เช่นกัน

4. ฝีมือการทำอาหาร เหมือนจะเป็นทักษะที่คนเป็นแม่ทุกคนจะรู้ว่าอาหารรสชาติแบบไหนเหมาะสมและถูกปากลูกมากที่สุด โดยทารกที่โตเป็นผู้ใหญ่จะได้สัมผัสกับรสชาตินั้น ๆ ตั้งแต่เด็กจนโตทำให้ชิมรสชาติเหมือนนั้นและคิดว่าอาหารที่ทำโดยแม่เป็นอาหารที่อร่อยที่สุด

5. ความสามารถในการซักผ้า มนุษย์แม่เป็นคนที่สามารถซักผ้าให้หอมได้อย่างน่าอัศจรรย์ แยกแยะประเภทของผ้าและเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผิวที่เปราะบางของทารกเป็นอย่างดี มีความละเอียดอ่อนกว่าพฤติกรรมของผู้เป็นพ่อที่ไม่ค่อยเข้าใจเรื่องพวกนี้

6. การรับรู้การเคลื่อนไหวของคนในบ้าน เป็นสัญชาตญาณที่เกิดจากการต้องดูแล จัดระเบียบ และเอาใจใส่ลูกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทักษะนี้จะแผ่ไปถึงสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในบ้านเช่นกัน

7. สัญชาตญาณในการรับรู้ทุกข์สุขของลูก ทุกข์สุขในที่นี้หมายถึงความรวมไปถึงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การรับรู้ถึงความต้องการอารมณ์ความรู้สึกของทารกและเด็กเป็นสิ่งที่ผู้เป็นแม่สามารถสัมผัสและตอบสนองให้ลูกได้เป็นสิ่งที่ทำให้แม่แตกต่างจากพ่อ ทั้งนี้การรับรู้อาการเจ็บป่วยเป็นอีกสัญชาตญาณที่ทำให้แม่จำเป็นต้องหาวิธีการในการเยียวยารักษาลูกเพื่อให้ทารกสามารถอยู่รอดจากสภาพแวดล้อมรอบตัวได้

8. การเป็นศูนย์กลางของสมาชิกภายในบ้าน แม่มักจะเป็นจุดศูนย์กลางของบ้านในด้านของอารมณ์และความรู้สึก เนื่องจากสามารถจัดปัญหาต่าง ๆ ให้หายไปได้อย่างง่ายดาย อีกทั้งพฤติกรรมในการปลอบโยน ความอบอุ่นที่ส่งต่อไปสู่สมาชิกในครอบครัวยังมีส่วนที่ส่งเสริมให้แม่กลายเป็นศูนย์กลางรวมใจได้

9. ความเก่งและความเข้มแข็ง เรามักจะเห็นแม่ในอิริยาบถที่คอยทำสิ่งต่าง ๆ ไม่หยุดนิ่งตลอดเวลาทั้งเรื่องงานฝีมือ การทำอาหาร การทำสวนและอีกหลายอย่าง ความเก่งและความเข้มแข็งนี้ยังรวมไปถึงการดูแลปกป้องลูกให้รอดพ้นจากสถานการณ์ที่ลำบากและอันตรายซึ่งเกิดจากสัญชาตญาณความเป็นแม่โดยธรรมชาติ

จากพฤติกรรมที่น่าสนใจของมนุษย์แม่ซึ่งได้ยกตัวอย่างมาจากบทความออนไลน์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับทฤษฎีความผูกพันของ Bowlby ที่กล่าวว่า ทารกจะเลือกให้ความผูกพันกับผู้

เลี้ยงดูคนใดคนหนึ่งและการเลี้ยงดูนั้นจะนำไปสู่รูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน ความผูกพันระหว่างแม่และลูกเกิดขึ้นตั้งแต่ตั้งครรภ์ไปจนโต สายสัมพันธ์นี้จะค่อย ๆ เหนียวแน่นและไม่สามารถขาดจากกันได้โดยง่าย

อีกทั้งพฤติกรรมความเป็นมนุษย์แม่อีกยังสอดคล้องกับสัญชาตญาณที่แม่จะต้องเลี้ยงดู ปกป้องอันตรายที่จะเกิดกับทารกในสภาพแวดล้อมรอบตัว สร้างการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจแก่ทารกทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การสร้างภูมิคุ้มกันให้ทารกผ่านทางนมแม่ การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ แก่ทารก หรือแม้แต่การแสดงออกที่สะท้อนให้เห็นถึงภาวะความเป็นผู้ปกป้องของมารดา ทั้งหมดนี้ล้วนทำให้ทารกเติบโตและกลายเป็นผู้ใหญ่ที่จะเปลี่ยนสถานะไปสู่การเป็นพ่อและแม่ซึ่งส่งต่อรูปแบบความผูกพันแก่เด็ก ๆ ในอนาคตอีกเช่นกัน

สำหรับข้าพเจ้าเมื่อได้ศึกษาเพิ่มเติมจากข้อมูลที่น่ามาอ้างอิงเพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้าใจพฤติกรรมของแม่ที่เห็นมาตั้งแต่เด็กมากยิ่งขึ้น ทั้งการเลี้ยงดู คำพูด และความรู้สึกที่ส่งมาแก่ข้าพเจ้าในช่วงเวลาต่าง ๆ ทุกการกระทำมาจากประสบการณ์ที่แม่สั่งสมมาจากการตั้งครร์ครั้งก่อน ๆ ซึ่งข้าพเจ้าเป็นลูกคนเล็กจากพี่น้องทั้งหมดสามคน อีกทั้งเกิดห่างกับพี่ ๆ ถึง 10 ปีในช่วงที่แม่เริ่มมีอายุมากแล้ว ทำให้แม่ใช้ความรักและเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ ประกอบกับสถานการณ์ของครอบครัวในตอนนั้นเต็มไปด้วยความรุนแรง ทำให้แม่จำเป็นต้องใช้ความเข้มแข็งและพยายามมากขึ้นหลายเท่าตัวเพื่อเลี้ยงดูข้าพเจ้าให้อยู่รอดปลอดภัย การใช้เวลาร่วมกันมาอย่างต่อเนื่องยาวนานนี้จึงทำให้ความผูกพันระหว่างเราทั้งสองคนมีมากขึ้นและกลายเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และการใช้ชีวิตของข้าพเจ้าในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

แรงดลใจจากผลงานศิลปกรรมของศิลปิน

ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์ เป็นศิลปินและอาจารย์สอนศิลปะที่คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลงานของเธอมุ่งความโดดเด่นด้วยรูปแบบงานศิลปะไทยร่วมสมัยที่มีเอกลักษณ์จากความอ่อนหวานและอ่อนโยนของหญิงสาว เทคนิคการสร้างงานด้วยการเย็บปักผ้า นำมาซึ่งการสร้างรูปทรงที่ให้ความรู้สึกนุ่มนวล ทั้งด้วยมวลปริมาตรและวัสดุ นอกจากนั้นยังมีผลงานในเทคนิคอื่น ๆ ที่น่าสนใจและชวนให้ติดตามทั้งงานจิตรกรรม และประติมากรรม(อังคณา วงศ์วิเศษ ไพบูล, 2563) เธอเคยได้รับรางวัลในการประกวดระดับประเทศมาแล้วมากมาย ด้วยผลงานที่มีความโดดเด่นจากรูปแบบงานศิลปะไทยร่วมสมัยที่มีเอกลักษณ์ของความอ่อนหวานและอ่อนโยนของหญิงสาว ผลงานหลายชิ้นของเธอมุ่งความน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างรูปทรงของหญิงสาวผู้เป็นแม่ให้งดงามซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากงานศิลปะไทยที่มักแฝงไว้ด้วยเรื่องราวเชิงพุทธศาสนาซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดในศิลปะไทย เธอได้แรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ส่วนตัวในฐานะแม่ที่ได้

พุ่มพิกเลี้ยงดูลูกน้อยด้วยตัวเอง ผลงานจึงถูกถ่ายทอดให้เห็นถึงความรักความผูกพันในแต่ละช่วงเวลาที่อยู่ด้วยกัน รูปของแม่กับเด็กน้อยในอิริยาบถต่างๆ สื่อถึงสายสัมพันธ์ที่โยงใยระหว่างผู้ให้กำเนิดและบุตร³

ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจส่วนตัวเนื่องจากศิลปินเป็นอาจารย์ที่ได้ทำการสอนภายในภาควิชา ประกอบกับข้าพเจ้ามีความผูกพันกับผู้เป็นแม่มาตั้งแต่เกิด ในสถานการณ์ที่ต้องจากแม่จากบ้านเกิดมาไกลในครั้งนี้ บ่อยครั้งที่อาจารย์คอยให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและด้านการเรียน ข้าพเจ้าสามารถสัมผัสได้ถึงความเป็นแม่ที่ส่งมายังตัวของข้าพเจ้าถึงแม้จะไม่ได้มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด แต่ด้วยบุคลิกที่อบอุ่น อ่อนหวานและใจดีทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจเป็นพิเศษ ความรู้สึกอบอุ่นที่เกิดขึ้นนี้จึงเป็นเหมือนกับการมีแม่คอยให้คำปรึกษาและอยู่ใกล้กันในสถานการณ์ที่ข้าพเจ้าเกิดความอ้ำว้างและโหยหาใจอยู่บ่อยครั้ง

ภาพที่ 3 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

(ก) ชื่อผลงาน “กุเหาแห่งรัก” เทคนิคสีอะคริลิก

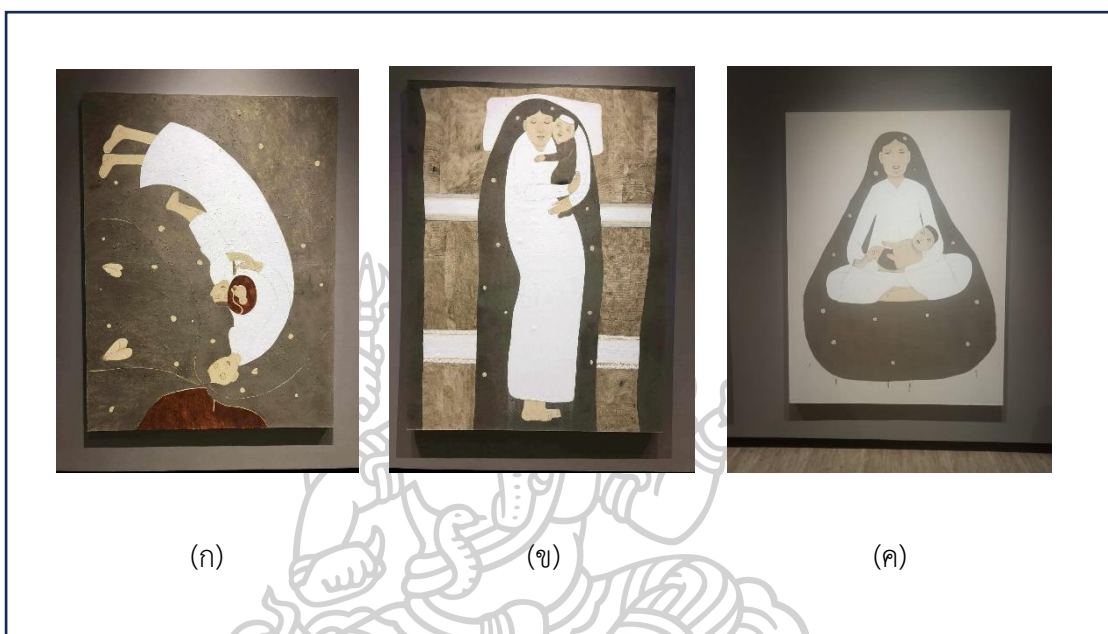
(ข) ชื่อผลงาน “สายใยแห่งชีวิต” เทคนิคเย็บปัก

ที่มา: ข้อมูลศิลปิน, เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก

<http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Ruthairat%20Kumsrichan>

³ อังคณา วงศ์วิเศษไพพบูล, ‘โลกของแม่’ นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยที่อบอุ่นไปด้วยความรักและไออุ่น, เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://lofficielthailand.com/2020/08/mothers-world-exhibition-ardel-gallery-of-modern-art/>

ผลงานในระยษนี้ศิลปินได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคเย็บปักถักร้อยเส้นด้ายและผ้าเป็นส่วนใหญ่ นำเสนอผลงานในรูปแบบสื่อผสม ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สายสัมพันธ์ระหว่างตัวศิลปินเองกับคุณยายและสมาชิกคนอื่น ๆ ผ่านความทรงจำในวัยเด็กที่มีการลดทอนรูปทรงให้เหมือนกับภาพวาดของเด็กเพื่อสื่อสารความรู้สึกที่เรียบง่าย ไร้เดียงสา เต็มไปด้วยความสดใส

ภาพที่ 4 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

(ก) ชื่อผลงาน “แม่ลูกสอง” เทคนิคสื่อผสม

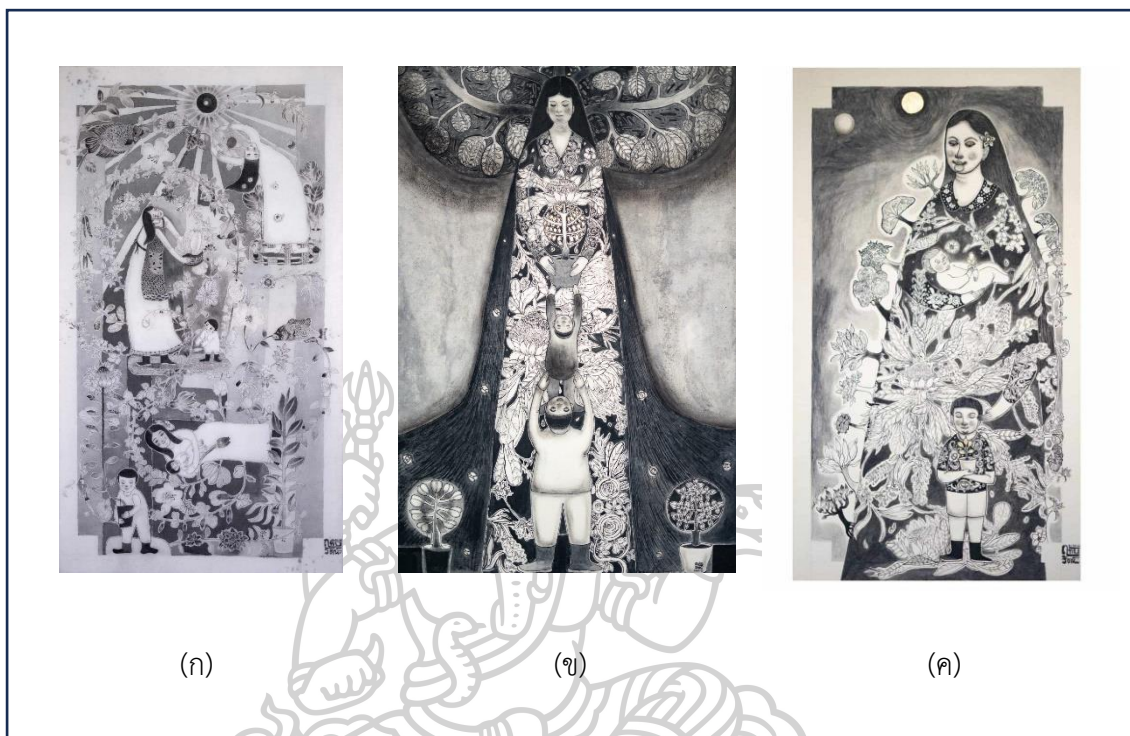
(ข) ชื่อผลงาน “ยามลูกป่วยแม่เฝ้าถนอม” เทคนิคสื่อผสม

(ค) ชื่อผลงาน “เมื่อลูกเจ็บแม่เจ็บกว่า” เทคนิคสื่อผสม

ที่มา: อังคณา วงศ์วิเศษไพบูล, ‘โลกของแม่’ นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยที่อบอุ่นไปด้วยความรักและไ้อุ่น, เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://lofficielthailand.com/2020/08/mothers-world-exhibition-ardel-gallery-of-modern-art/>

ผลงานในนิทรรศการโลกของแม่นี้มีผลงานศิลปะหลากหลายเทคนิคทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม และสื่อผสม ข้าพเจ้าได้เลือกตัวอย่างผลงานจิตรกรรมมาบางส่วนซึ่งจะเห็นได้ว่ามีเนื้อหาที่ตัวศิลปินได้ยกระดับสถานะจากความเป็นลูก ความเป็นหลาน ความเป็นเด็กน้อย กลายมาเป็นแม่ ด้วยสถานะที่เปลี่ยนไปบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในชีวิตจริงจึงส่งผลให้ความรู้สึกในผลงานเปลี่ยนไปจากความทรงจำที่สดใสในวัยเด็กกลายเป็นความรัก ความห่วงใย ความสุขที่เกิดจากการได้เป็นแม่ผู้ให้กำเนิด ความสงบนิ่งในใบหน้าของผู้เป็นแม่ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะไทย เป็น

ตัวแทนของการเป็นร่วมโพธิ์ร่มไทรแก่ลูก รูปทรงที่ใช้ยังมีการลดทอนให้เรียบง่ายเข้าใจง่ายและสัมผัสความรู้สึกที่ศิลปินต้องการสื่อสารกับผู้ชมได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ภาพที่ 5 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

(ก) ชื่อผลงาน “แม่ลูกสู่โลกร้อน 1” เทคนิคสีธรรมชาติ

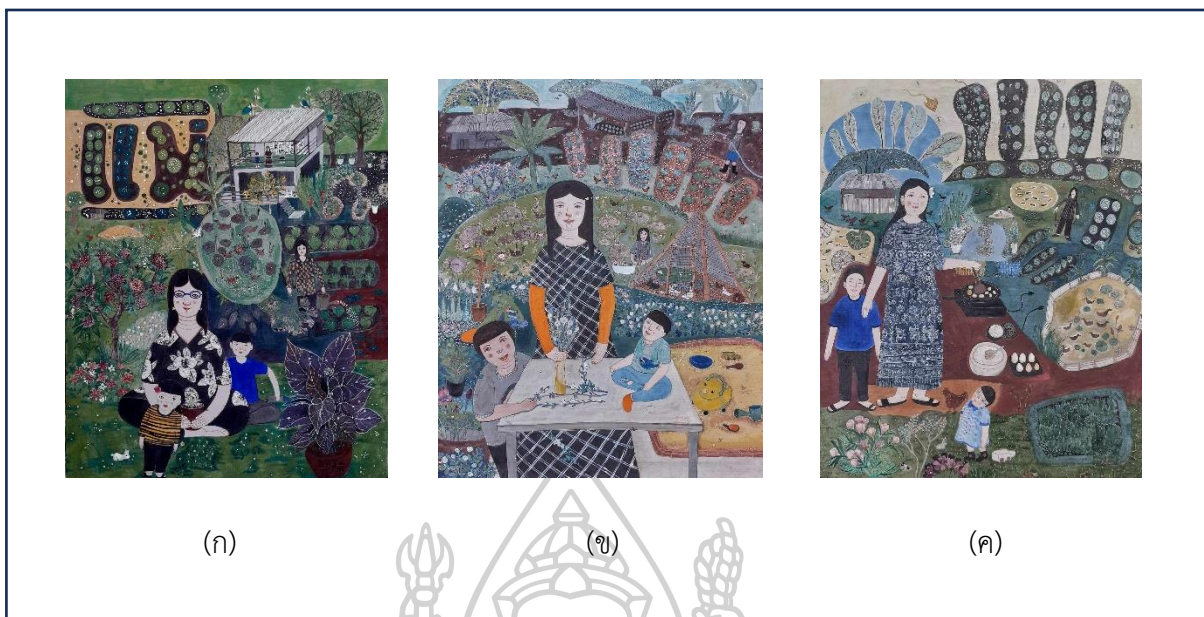
(ข) ชื่อผลงาน “แม่ลูกสู่โลกร้อน 2” เทคนิคสีธรรมชาติ

(ค) ชื่อผลงาน “แม่ลูกสู่โลกร้อน 3” เทคนิคสีธรรมชาติ

ที่มา: Ruthairat Kumsrichan, แม่ลูกสู่โลกร้อน, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก

https://scontent.fbkk36.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/271588653_4634723276583057_7849802976012627086_n.jpg

ในผลงานชุดนี้มีการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน การทำกิจกรรมของแม่และลูกที่สอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติการพึ่งพาอาศัยของระบบนิเวศจากทั้งต้นไม้ใหญ่ ต้นไม้ขนาดเล็ก และต้นไม้ขนาดเล็ก การเกี่ยวก้อยกันในธรรมชาตินำมาบอกเล่าผ่านรูปแบบผลงานของแม่และลูกแม่ผู้ที่เป็นเหมือนต้นไม้ใหญ่ที่คอยปกป้องรักษาลูก ๆ เป็นแบบอย่างให้พี่คนโตได้เห็นนำไปสู่การช่วยเหลือน้องคนเล็กคล้ายกับรูปแบบความสัมพันธ์ของต้นไม้ในธรรมชาติ

ภาพที่ 6 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

(ก) ชื่อผลงาน “บ้าน” เทคนิคสีฝุ่นธรรมชาติ

(ข) ชื่อผลงาน “ช่วยแม่จัดดอกไม้” เทคนิคสีฝุ่นธรรมชาติ

(ค) ชื่อผลงาน “แม่ทำอาหารเช้า” เทคนิคสีฝุ่นธรรมชาติ

ที่มา: Ruthairat Kumsrichan, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก

<https://www.facebook.com/bung.jow/>

ผลงานชุดปัจจุบันเป็นผลงานที่เขียนเกี่ยวกับชีวิตประจำวันระหว่างตัวศิลปินกับลูก ๆ โดยมีฉากหลังเป็นพื้นที่สวนและบ้านของตัวศิลปินเอง กิจกรรมที่ทำในแต่ละวันเป็นเหมือนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สู่ลูก ๆ มีการใช้สีฝุ่นที่ดูเป็นธรรมชาติ ความเป็นต้นไม้ พื้นดิน เกษตรกรรมวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ในบางภาพมีการใช้ตัวอักษรเข้ามาใช้เพื่เน้นย้ำสถานะของตัวศิลปิน นอกจากนี้หากพิจารณาส่วนประกอบในภาพแล้ว จุดเด่นจะเป็นภาพของแม่และลูกที่อยู่ในระยะหน้า โดยมีผู้เป็นพ่อทำกิจกรรมอยู่ด้านหลังเป็นภาพขนาดเล็ก อาจจะต้องการสื่อถึงความสุขของชีวิตและสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับศิลปินคือลูก ๆ ทั้งสองคน จึงเลือกให้เป็นจุดเด่นในระยะที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

Marc Chagall

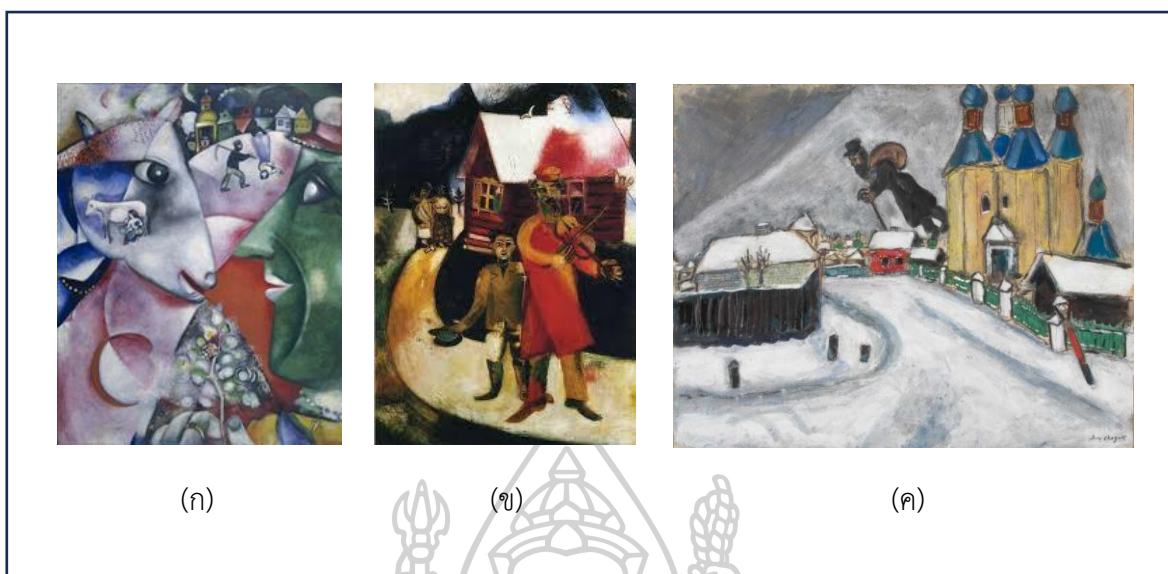
มาร์ก ชากาล เกิดและตายครั้งแรกในวันที่ 7 กรกฎาคม 1887 ที่เมืองวีเซปสก์ ประเทศเบลารุส เหตุผลที่ชากาลใช้คำว่า ‘ตาย’ ในการอธิบายวันแรกที่เขาลืมตาดูโลก เพราะเขาออกมาจาก

ห้องแม่โดยไม่หายใจ แต่ด้วยความพยายามของพ่อแม่ที่จะเรียกชีวิตคืนร่างที่ไร้ลมหายใจ พวกเขาได้นำร่างกายน้อยไปวางไว้บนหินกลางแม่น้ำท่ามกลางอากาศหนาวจัด และทันใดนั้นเด็กชายมาร์ก ซากาล ที่ตายก่อนจะได้เกิดก็เปล่งเสียงร้องออกมา ซึ่งการตายก่อนที่จะเกิดนี้ก็ส่งผลให้ซากาล “กลัวที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แม้กระทั่งเมื่อก้าวเข้าวัยยี่สิบ ฉันก็อยากใช้ชีวิตอยู่ในความฝันเพื่อครุ่นคำนึงถึงความรัก และถ่ายทอดมันออกมาในภาพวาดของเขาเอง”(กฤษฎิญา ไชยศรี, 2564)

ความรักในศิลปะที่ทำให้มาร์ก ซากาล ได้ค้นพบเป้าหมายในชีวิตของตัวเอง แต่สิ่งนั้นกลับสร้างความสยดสยองให้พ่อแม่ของเขาโดยเฉพาะเมื่อซากาลเป็นลูกชายคนโตที่พ่อแม่หมายฝักฝักใจและช่วยทำงานหาเลี้ยงครอบครัวในอนาคต แต่ถึงอย่างนั้นซากาลก็ไม่ได้สนใจ เป้าหมายชีวิตต่อไปที่เขาหวังไว้ก็คือการเข้าเรียนในโรงเรียนของ ยูริ เพน (Yuri Pen) ศิลปินลัทธิสมจริง (Realism) ที่มาตั้งสตูดิโอทำงานในเมืองวีเซปส์ก ซึ่งซากาลเคยเล่าย้อนถึงความคิดอันแสนไร้เดียงสาของเขาในตอนนั้นว่า “ถ้าฉันได้เข้าเรียนที่นี่และเรียนจนจบ ฉันก็จะได้เป็นศิลปิน” แต่เข้าเรียนได้ไม่กี่สัปดาห์ซากาลก็พบว่าการวาดรูปบุคคลตามประเพณีนิยมนั้นไม่ใช่วิถีทางของเขา ทำให้สายตาของเขาหันมองไปยังจุดหมายที่ไกลกว่านั้นนั่นก็คือกรุงเซนต์ปีเตอส์เบิร์กซึ่งเป็นเมืองหลวงของจักรวรรดิรัสเซียในเวลานั้น

ซากาลในวัย 19 ปีได้ขอเงินจากพ่อมาจำนวนหนึ่งแล้วมุ่งหน้าสู่เมืองหลวงหันหลังให้บ้านเกิดที่เขาเคยอธิบายว่าเป็น “เมืองอันแปลกประหลาด เมืองที่ไร้ความสุข เมืองที่แสนจะน่าเบื่อ” แต่กลายเป็นว่าการจากเมืองที่ทั้งน่าเบื่อและไร้ความสุขมานั้น กลับกลายเป็นรากฐานของเอกลักษณ์สำคัญในงานของซากาล เมื่ออย่างเท่าเข้ามาในกรุงเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ซึ่งมีข้อกำหนดว่าชาววิวที่จะเข้ามาในเมืองต้องถือพาสปอร์ตแสดงตนตลอดเวลาการเป็น ‘คนนอก’ ในเมืองใหญ่กลับทำให้ซากาลได้กลับมาเชื่อมโยงกับรากความเป็นวิวที่เขาไม่เคยให้ความสำคัญ และทำให้ผลงานของเขาเต็มไปด้วยองค์ประกอบจากความทรงจำถึงชีวิตในวัยเด็ก ทั้งถนนที่เต็มไปด้วยหิมะ บ้านไม้ หรือทิวทัศน์ป่าเขาที่เขาคุ้นตา ในภายหลังซากาลในวัย 57 ปีผู้ใช้แรงกดดันจากประสบการณ์การเป็นคนวิวมาเป็นขุมพลังแห่งจินตนาการอันเสรีก็ได้ย้อนรำลึกถึง ‘เธอ’ หรือในที่นี้หมายถึง บ้านเกิดที่เขาเคยเคยคิดค้นที่ว่า “ฉันอาจไม่ได้ใช้ชีวิตร่วมกับเธอ แต่ไม่มีแม้แต่ภาพเดียวที่ฉันวาดขึ้นโดยปราศจากจิตวิญญาณและภาพความทรงจำถึงเธอ”⁴

⁴ กฤษฎิญา ไชยศรี, Marc Chagall ศิลปินผู้ตื่นเพื่อวาดความฝัน และผู้ไม่ยอมเป็นทั้ง Impressionist หรือ Cubist, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://groundcontrolth.com/blogs/marc-chagall>

ภาพที่ 7 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน Marc Chagall

(ก) ชื่อผลงาน “Over Vitebsk”

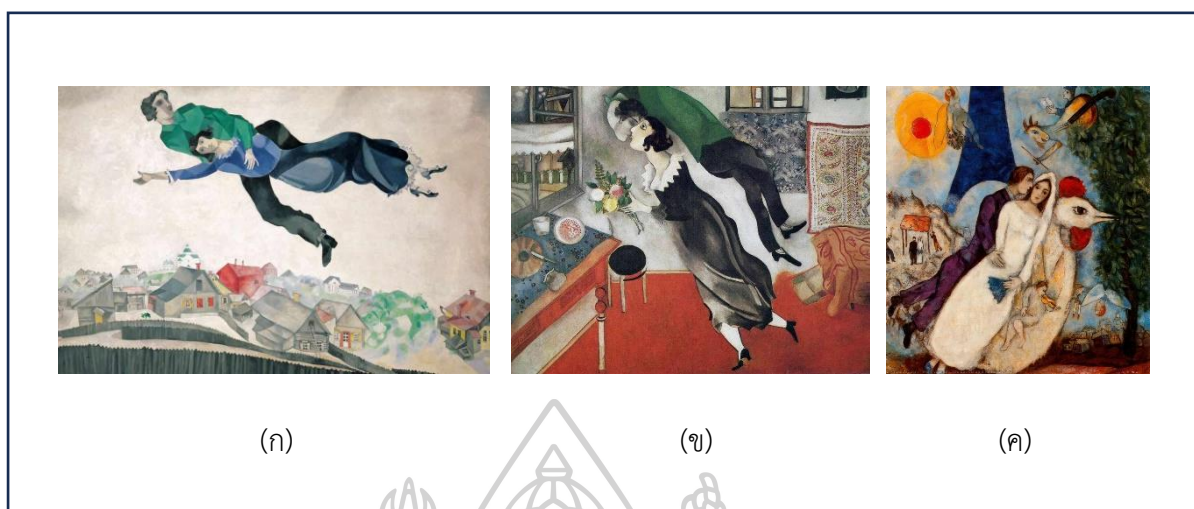
(ข) ชื่อผลงาน “I and the Village”

(ค) ชื่อผลงาน “The Fiddler”

ที่มา: Marc Chagall, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก

<https://www.wikiart.org/en/marc-chagall>

ตัวอย่างผลงานชุดนี้จะเป็นผลงานที่มาร์กเขียนภาพวิวของเมืองซึ่งเขาได้นำเอาความทรงจำเกี่ยวกับบ้านเกิด มาผสมผสานกับภาพเมืองที่ทับซ้อนไปกับความฟุ้งฝันซึ่งเกิดมาจากการต้องเดินทางไปอาศัยไกลบ้านทำให้มาร์กเกิดความรู้สึกนึกถึงบ้านเกิดที่เมืองวีแซป ทุกผลงานของเขาหลังจากออกเดินทางมาอาศัยอยู่ในเซนต์ปีเตอร์เบิร์กล้วนเต็มไปด้วยความรู้สึกนึกคิดที่ย้อนกลับไปในช่วงที่ยังเป็นเด็ก ช่วงที่ยังอาศัยอยู่ในชนบท ด้วยสีสันทันทีสดใสเกินจริง ประกอบกับรูปร่างที่ไม่ได้ถูกต้องตามหลักการวาดภาพแบบอคาเดมี ทำให้ความรู้สึกของภาพมีความแปลกประหลาดแต่ก็สามารถทำให้นึกถึงอดีตของศิลปินได้เป็นอย่างดี สำหรับข้าพเจ้าเองได้สร้างสรรค์งานศิลปะที่เกี่ยวกับความคิดถึงบ้าน นำเอาความทรงจำในอดีตมาใช้ในลักษณะเดียวกันกับมาร์ก ชากาล จากการพิจารณาผลงานชุดนี้จะเห็นว่าตัวภาพจะมีบางส่วนของที่ไม่ชัดเจน แปลกประหลาด และบิดเบี้ยว ทั้งนี้อาจจะเกิดจากที่ตัวศิลปินต้องการถ่ายทอดออกมาในลักษณะของการนึกคิด ภาพความทรงจำที่ไม่ชัดเจนแต่ก็เต็มไปด้วยความรู้สึกนำมาร้อยเรียงกลายเป็นเรื่องราวในแต่ละผลงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนาผลงานของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 8 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน Marc Chagall

(ก) ชื่อผลงาน “Over the town” (ข) ชื่อผลงาน “Birthday”

(ค) ชื่อผลงาน “The betrothed and Eiffel Tower”

ที่มา: Marc Chagall, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.wikiart.org/en/marc-chagall>

สำหรับผลงานชุดนี้ ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากภรรยาของเขาซึ่งก็คือเบลล่า ความสัมพันธ์ของทั้งคู่มีความลึกซึ้งและโรแมนติกเป็นอย่างมาก เบลล่าเป็นเหมือนแรงบันดาลใจสำคัญ และทำให้ศิลปินได้กลับไปอยู่ ณ เมืองบ้านเกิดอีกครั้งซึ่งเขาไม่เคยคิดที่จะกลับไปเลยก่อนหน้านี้ เขาและภรรยาได้ใช้ชีวิตร่วมกัน ณ ที่แห่งนั้นเป็นช่วงเวลาหนึ่ง ทำให้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวกับความรักของเขา ที่เต็มไปด้วยกลิ่นอายของบ้านเกิด จะเห็นได้จากผลงานที่มีชื่อเสียงเช่น Over the town 1918 ที่แสดงภาพของมาร์ก ซากาล และเบลล่าที่ล่องลอยอยู่เหนือทิวทัศน์ของเมือง ศิลปินได้ทำการบิดรูปทรงให้มีความพลิ้วไหวคล้ายสายลม ซึ่งมาจากความสัมพันธ์ของทั้งคู่ที่ทำให้ศิลปินรู้สึกเหมือนได้ล่องลอยอยู่ในโลกแห่งจินตนาการอันไร้ขอบเขต

ผลงานอีกชิ้นหนึ่งที่มีชื่อเสียง คือ Birthday 1915 ซึ่งเป็นผลงานที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ขึ้นในโอกาสวันเกิดของเบลล่าภรรยาของเขา ตัวภาพจะเป็นภาพของห้องหนึ่งที่มีเปอร์สเปคทีฟที่บิดเบี้ยว ประกอบกับรูปทรงของมาร์ก ซากาล กำลังล่องลอย บิดเบี้ยวเพื่อที่จะจุมพิตภรรยาของเขาเอง สอดคล้องกับความคิดที่ว่าความรักในครั้งนี้ทำให้ศิลปินรู้สึกเหมือนได้ล่องลอยอยู่ในโลกที่มีเพียงเขาและภรรยา

หากพิจารณาผลงาน The betrothed and Eiffel Tower 1913 ซึ่งเป็นภาพเกี่ยวกับพิธีแต่งงานในเมืองปารีสจะเห็นว่าในภาพมีองค์ประกอบที่เป็นสัตว์ทั้งไก่ และแพะรวมถึงเทวดาซึ่งต่างมา

ยินดีให้กับพิธีการแต่งงานนี้ สำหรับข้าพเจ้าเองมีความคิดว่าการที่มีรูปประกอบเป็นรูปสัตว์ต่างๆนั้น อาจจะเนื่องด้วยศิลปินได้สอดแทรกความทรงจำและความรู้สึกในวัยเด็กที่มีความสุขในการใช้ชีวิต ชนบทของเขาลงไปในงานด้วยเช่นกัน

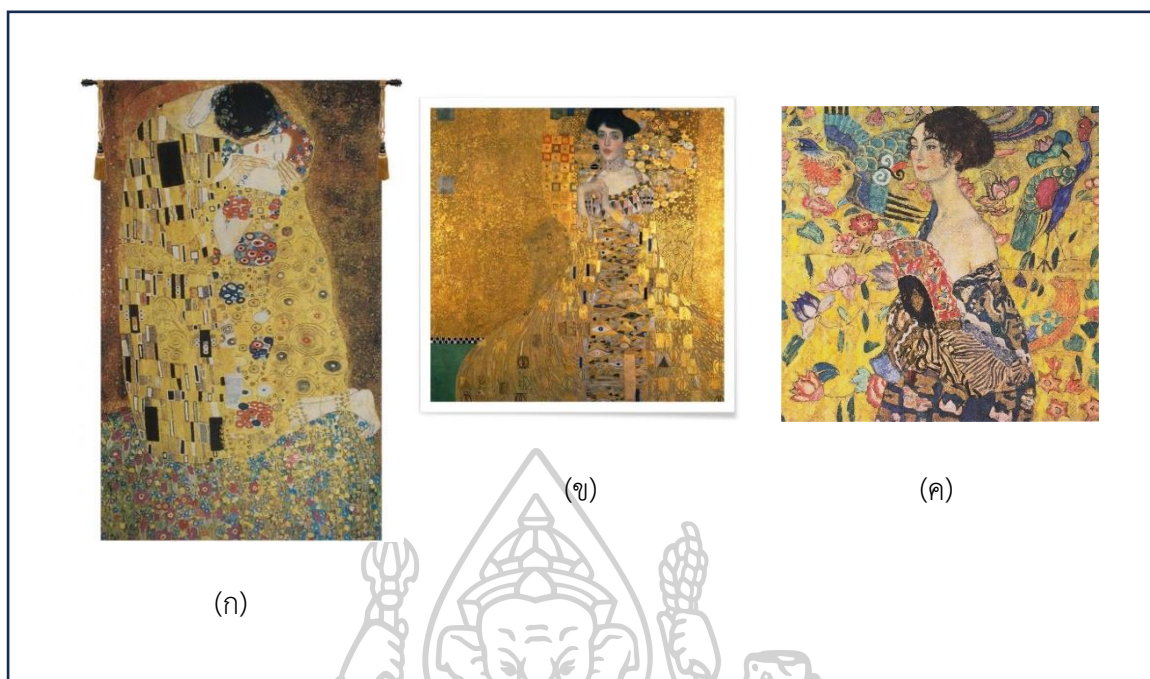
Gustav Klimt

กุสตาฟ คลิมต์ (Gustav Klimt) เป็นจิตรกรคนสำคัญในลัทธิสัญลักษณ์นิยมผู้มผลงานเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นไม่เหมือนใคร จุดเด่นในผลงานของเขาคือการใช้ลวดลายและการตกแต่งแบบอาร์ตนูโวกับการใช้แผ่นทองคำเปลวมาเป็นสีหลักในภาพได้อย่างลงตัว โดยเฉพาะในผลงานชิ้นเอกคือภาพ The Kiss ซึ่งเป็นภาพเขียนที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของเขา และภาพ Portrait of Adele Bloch-Bauer I ซึ่งมีชื่อเสียงไม่แพ้กันและมักถูกเรียกเป็น “โมนาลิซาแห่งออสเตรีย” ผลงานหลายชิ้นของเขาแฝงความหมายซ่อนปรัชญาความคิดเอาไว้ที่น่าสนใจ

ในปี 1890 คลิมต์กับน้องชายและเพื่อนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมศิลปินแห่งเวียนนา Vienna Artists' Association ซึ่งเป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยมที่ควบคุมการจัดนิทรรศการส่วนใหญ่ภายในเมือง ถึงแม้ว่าคลิมต์จะพยายามปรับตัวเข้ากับกลุ่มศิลปะแบบดั้งเดิมมากขึ้น แต่เส้นทางของชีวิตก็เปลี่ยนไปเมื่อเขาประสบกับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน ในค.ศ.1892 ทั้งพ่อและ Ernst น้องชายเสียชีวิต การจากไปของทั้งสองคนมีผลกระทบต่อเขาอย่างมาก ทำให้คลิมต์เลิกยึดติดกับกฎเกณฑ์ตามหลักวิชาแบบอคาเดมีที่เขาฝึกฝนมาเปลี่ยนไปเป็นการสร้างศิลปะในสไตล์ของตัวเองที่เน้นการใช้สัญลักษณ์ในการนำเสนอความคิดและผลงาน

ต่อมาคลิมต์เริ่มใช้แผ่นทองคำเปลวเป็นสีหลักในภาพเขียนของเขาเชื่อกันว่าการเดินทางไปชมงานโมเสกเรื่องชื่อที่เมืองเวนิสและราเวนนาในอิตาลีน่าจะเป็นแรงบันดาลใจให้เขาใช้เทคนิคนี้ในงานของเขา(กุสตาฟ คลิมต์ ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานสุดว้าวหาวมอรัมเรื่องเมื่องมลัง,, 2562) ต่อมาเขาได้นำลวดลายและการตกแต่งแบบอาร์ตนูโวเข้ามาผสมผสานกับศิลปะโมเสกยุคไบแซนไทน์ ร่วมกับการใช้แผ่นทองคำเปลวมาเป็นสีหลักในภาพเขียนของเขาได้อย่างลงตัวเป็นสไตล์เฉพาะตัวที่มีความงดงามแปลกใหม่และโดดเด่น ซึ่งผลงานเหล่านี้ที่สร้างชื่อเสียงและเงินทองให้กับเขาอย่างมากมาย⁵

⁵ กุสตาฟ คลิมต์ ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานสุดว้าวหาวมอรัมเรื่องเมื่องมลัง, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.takieng.com/stories/16485>

ภาพที่ 9 ตัวอย่างผลงานของศิลปิน Gustav Klimt

(ก) ชื่อผลงาน “The Kiss”

(ข) ชื่อผลงาน “Portrait of Adele Bloch-Bauer I”

(ค) ชื่อผลงาน “Lady with Fan”

ที่มา: กุสตาฟ คลิมต์ ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานสุดว้าวหาญเรื่องเมื่องมลัง, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.takieng.com/stories/16485>

ผลงานชุดนี้เป็นผลงานในช่วง golden age ของกุสตาฟ คลิมท์จะเห็นได้ว่าผลงานในช่วงนี้จะเน้นการใช้สีทองเป็นพื้นหลังแล้วเขียนลวดลายประดับลงไปในพื้นที่ว่าง การใช้สีทองของคลิมท์นั้นมีความหลากหลาย ทั้งสีทองจากทองคำเปลวที่มีความสุกสว่างและและสีทองสังเคราะห์ซึ่งให้ความรู้สึกแตกต่างจากทองคำแท้ เรามักจะเห็นว่าในบริเวณที่ต้องการให้เป็นจุดเด่น ศิลปินมักจะใช้ทองคำเปลวที่มีความสว่างกว่าทองคำสังเคราะห์มาล้อมรอบวัตถุหรือคนในภาพ จุดเด่นของผลงานจะเป็นรูปทรงของคนมีความกึ่งเหมือนจริงลงน้ำหนักแสงเงาสวยงาม และองค์ประกอบอื่นๆจะมีลักษณะแบบซึ่งมาจากอิทธิพลของศิลปะแบบอาร์ตนูโวที่ศิลปินนำมาประยุกต์ใช้การเขียน

รูปทรงหลักของผลงานมีการลดทอนและเพิ่มเติมในบางส่วนให้ดูมีความแพ้อันชวนหลงใหลตามแนวคิดของศิลปิน อย่างเช่น ภาพ The Kiss ที่แสดงภาพของชายและหญิงที่กำลังจูมพิตกันอย่างดูดีมีคาลัยจะหลอมรวมกันกลายเป็นหนึ่งเดียวอยู่ในบรรยากาศสีทองและทุ่งหญ้าสีเขียวล้อมไปด้วยดอกไม้และลวดลายแบบอาร์ตนูโวหรืออีกภาพหนึ่ง คือ ภาพที่มีชื่อว่า Portrait of Adele Bloch-Bauer I ที่แสดง

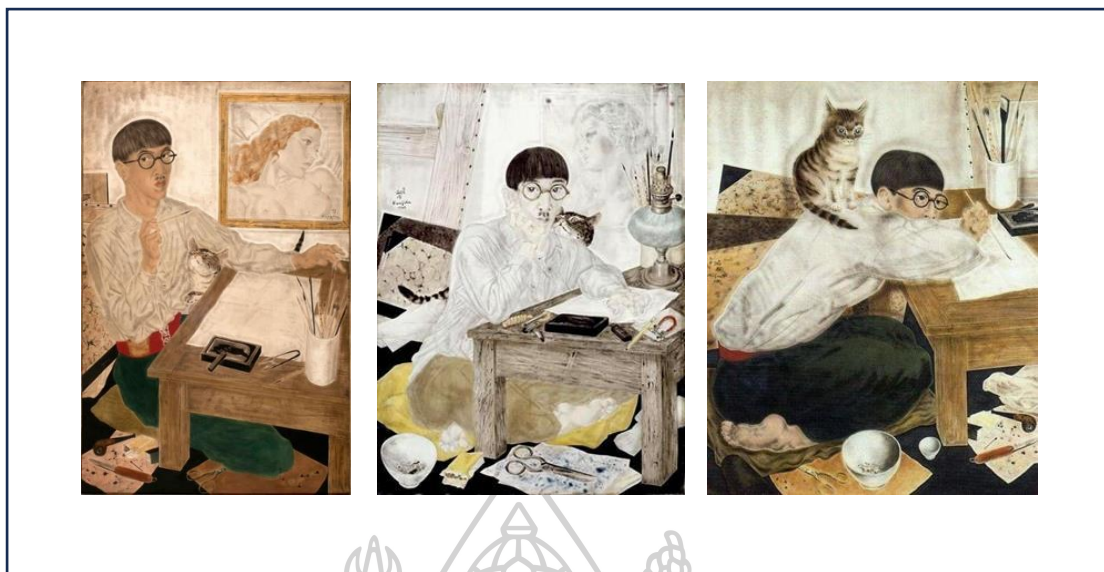
ภาพหญิงสูงศักดิ์มีความสวยงามด้วยรูปทรง การเขียนลวดลายที่เน้นให้จุดเด่นมีความหรูหรา สอดคล้องกับตัวของนางแบบ ที่เป็นหญิงสูงศักดิ์ในยุคสมัยนั้น ผลงานอีกชิ้นที่น่าสนใจ คือ Lady with fan ที่เป็นภาพของผู้หญิงถือพัดแบบเอเชีย ประกอบกับภาพพื้นหลังที่ได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะแบบตะวันออก ซึ่งสามารถทำให้ข้าพเจ้านึกไปถึงการเขียนลวดลายแบบจิตรกรรมไทยลงบนพื้นสีทองที่พบเห็นได้ในจิตรกรรมไทยแบบประเพณี

Tsuguharu Foujita

Léonard Tsuguharu Foujita เขาเกิดเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2429 ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ต่อมาเขาได้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยวิจิตรศิลป์และดนตรีแห่งชาติโตเกียว เมื่อเรียนจบเขาก็ได้ย้ายไปปารีสและประสบความสำเร็จเกือบจะในทันทีเมื่อไปถึงปารีสแม้จะไม่มี ความเกี่ยวข้องหรือเคยมาใช้ชีวิตอยู่ที่นี่ แต่ Foujita ก็สามารถขายและใช้ชีวิตด้วยงานศิลปะที่เขาสร้างสรรค์ได้โดยไม่ลำบาก ผลงานของเขามักพรรณนาถึงตัวเขาเอง แมว และผู้หญิง ซึ่งผลงานของเขาแบ่งออกเป็นสามประเภทหลัก ๆ คือ ภาพวาด self portrait ภาพวาดหุ่นนิ่ง และภาพเปลือย

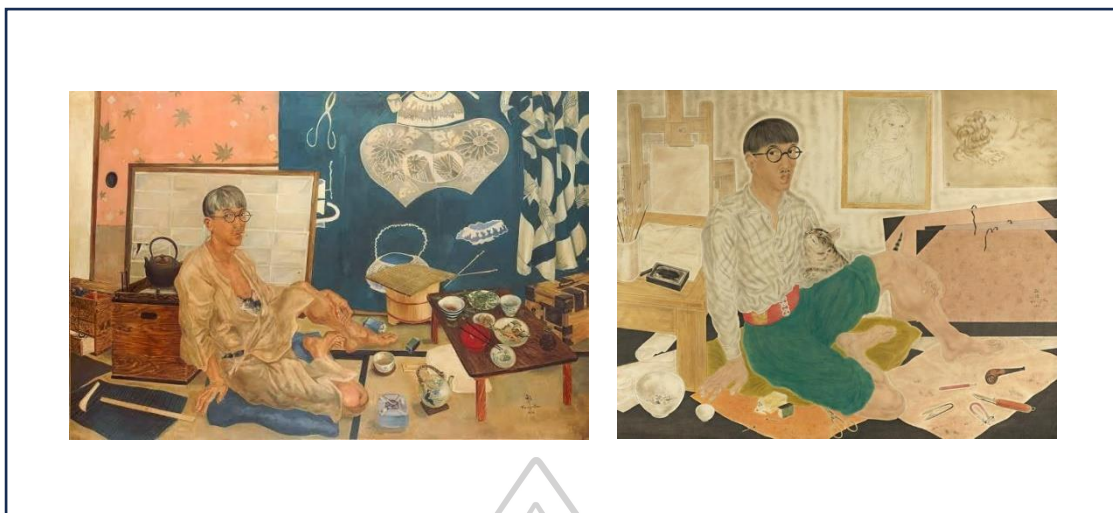
ผู้คนให้ความสนใจในผลงานของเขาเป็นอย่างมากเนื่องจากโดยทั่วไปศิลปินชาวญี่ปุ่นในปารีสที่ฝึกฝนการวาดภาพสไตล์ตะวันตกมักถูกวิจารณ์โดยนักวิจารณ์ร่วมสมัยว่าเป็นเพียงนักวาดลอกเลียนแบบธรรมดาๆ แต่ฟูจิตะกลับถูกมองว่าเป็นข้อยกเว้นสำหรับคำพูดนี้ เนื่องจากฟูจิตะรู้วิธีมองสิ่งต่าง ๆ ด้วยตาของตัวเองและวาดภาพออกมาตามอารมณ์โดยไม่ต้องกังวลกับความคิดผู้อื่นมากเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับจิตรกรชาวญี่ปุ่นคนอื่นๆ ฟูจิตะจึงถูกมองว่ามีความโดดเด่นออกมาจากศิลปินในชาติเดียวกัน โดยผลงานของเขาได้นำเทคนิคการใช้หมึกญี่ปุ่นมาประยุกต์กับภาพวาดสไตล์ตะวันตกเกิดเป็นผลงานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ต่อมาเขาได้รับการขนานนามว่าเป็น "ศิลปินชาวญี่ปุ่นที่สำคัญที่สุดที่ไปโด่งดังในโลกตะวันตก ช่วงศตวรรษที่ 20" นอกจากนี้ฟูจิตะยังได้ทำความรู้จักและเป็นเพื่อนกับศิลปินแนวหน้าที่โดดเด่นในยุค นั้นมากมายในตอนที่เขาอยู่ปารีส เช่น ปาโบล ปิกัสโซ, อองรี มาติส, อเมเดโอ โมดิเกลียนี และ ชาอิม ซู ทิน ในช่วงท้ายของชีวิตฟูจิตะถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2511 ในเมืองซูริก ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ สิริอายุได้ 81 ปี

ภาพที่ 10 ตัวอย่างผลงานชุด Self Portrait ของศิลปิน Tsuguharu Foujita
ที่มา: Tsuguharu Foujita, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก
<https://www.wikiart.org/en/tsuguharu-foujita>

ภาพชุด Self Portrait ของฟูจิตะเป็นผลงานที่มีการวาดหุ่นนิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต การทำงานของตัวศิลปิน เช่น โต๊ะญี่ปุ่น กระจาดข พู่กัน และแมวของเขาที่จะมีให้เห็นในทุกรูป อาจมาจากความชอบส่วนตัวของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยส่วนตัวแล้วข้าพเจ้าก็เป็นคนหนึ่งที่เลี้ยงแมวและมีวิถีการใช้ชีวิต การทำงานคล้ายๆกับฟูจิตะ ที่มักจะทำงานอยู่ในห้องใดห้องหนึ่งและมีแมวคอยอยู่เป็นเพื่อนตลอดเวลา จึงมีความประทับใจในผลงานชุดนี้ โดยผลงานจะมีโทนสีออกไปทางโมโนโทน ให้ความรู้สึกเรียบง่ายแต่แฝงไปด้วยกลิ่นอายแบบเอเชียซึ่งศิลปินนำมาจากวิธีการเขียนหมึกญี่ปุ่น นำมาผสมผสานกับวิธีการวาดภาพแบบตะวันตก

ภาพที่ 11 ตัวอย่างผลงานชุด Self Portrait ของศิลปิน Tsuguharu Foujita
 ที่มา: Tsuguharu Foujita, เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก
<https://www.wikiart.org/en/tsuguharu-foujita>

หากพิจารณาผลงานที่มีการขยายมุมมอง จะเห็นภาพรวมของห้องมากยิ่งขึ้น เห็นสิ่งของต่างๆ ที่บอกเล่าเรื่องราวการใช้ชีวิตของศิลปิน ซึ่งยังคงรักษาวัฒนธรรมแบบญี่ปุ่นอันเป็นบ้านเกิด เมืองนอนของศิลปินได้เป็นอย่างดี ในการทำงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าเองนั้นมีการวาดภาพซึ่งเป็นมุมมองของห้องห้อง ๆ อยู่บ่อยครั้ง ผลงานในชุดนี้ของฟูจิตะจึงเป็นเหมือนต้นแบบในการสร้างสรรค์ที่นำเอาองค์ประกอบหลายๆอย่างทั้งหุ่นนิ่งและบรรยากาศในภาพ มาผสมผสานกันให้เกิดผลงานที่สะท้อนถึง ความรู้สึกคิดถึงบ้านเกิดและการใช้ชีวิตของข้าพเจ้าเองในขณะที่อยู่สงขลาหรือแม้แต่ช่วงที่อาศัยอยู่นครปฐมอย่างเช่นปัจจุบัน

การสังเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

หลังจากได้วิเคราะห์ผลงานของตนเอง และพิจารณาศิลปินผู้ส่งอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าได้รับมุมมองที่น่าสนใจทั้งประเด็นเนื้อหาที่ศิลปินใช้สร้างสรรค์ผลงานและรูปแบบที่กลายมาเป็นต้นแบบในการทำงานที่น่าสนใจ เช่น ผลงานของอูทซ์รัทน์ คำศรีจันทร์ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขอันเกิดจากสายสัมพันธ์ของครอบครัว ทั้งในฐานะของลูกหลานนำไปสู่การเปลี่ยนสถานะของตนเองไปสู่การเป็นแม่ผู้ถ่ายทอดความรัก ความอบอุ่น ความรู้สึกที่มีต่อลูกออกมาเป็นผลงานที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้สึกแก่ผู้ชม Marc Chagall ที่ใช้แรงบันดาลใจจากบ้านเกิด คนรัก และความทรงจำในอดีตมาสร้างผลงานที่ชวนเพื่อฝันชวนพิศวงแต่ลึกซึ้งไปด้วยความหมายและเรื่องราวเบื้องหลังในอดีต Gustav Klimt ที่ให้แรงบันดาลใจแก่

ข้าพเจ้าในการประยุกต์ใช้ลวดลายมาตกแต่งในพื้นที่ว่างซึ่งเป็นเทคนิควิธีการที่สอดคล้องกับการเขียนภาพจิตรกรรมไทยประเพณี สุดท้ายคือการถ่ายทอดมุมมองของภาพผลงานแบบที่ Tsuguharu Foujita ใช้ทั้งการผสมผสานกันระหว่างพื้นที่ว่าง รูปทรงของหุ่นนิ่งและการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ลงไปในงาน ทั้งหมดนี้ล้วนส่งผลให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานและพบแนวทางเป็นของตนเองที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวได้ผ่านการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมีความเชื่อว่าหากได้สร้างสรรค์ผลงานจากแรงบันดาลใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้สึก ในที่นี้ก็คือความรัก ความทรงจำ และความอบอุ่นที่เคยได้รับจากแม่ ประกอบกับทฤษฎีที่ทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมการแสดงออกของแม่ที่สร้างความผูกพันให้เกิดขึ้นระหว่างมารดาและบุตร ร่วมกับเทคนิควิธีการจากศิลปินต้นแบบที่ส่งอิทธิพลในการสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบผลงานทางศิลปะที่สามารถสื่อสารความต้องการของศิลปินไปแก่ผู้ชมได้

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้านำเรื่องราวในวัยเด็กของตนเองที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับแม่มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและเนื้อหาของความผูกพันระหว่างแม่และลูกที่เต็มไปด้วยความสุข ความอบอุ่น แสดงออกผ่านผลงานจิตรกรรมสีฝุ่นที่แฝงไปด้วยประสบการณ์และมุมมอง ทักษะคิดที่หวังให้ตนเองและผู้ชมได้นึกถึงสายสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งซึ่งนำไปสู่ความสุข คลายความคิดถึงที่อยู่ภายในใจ

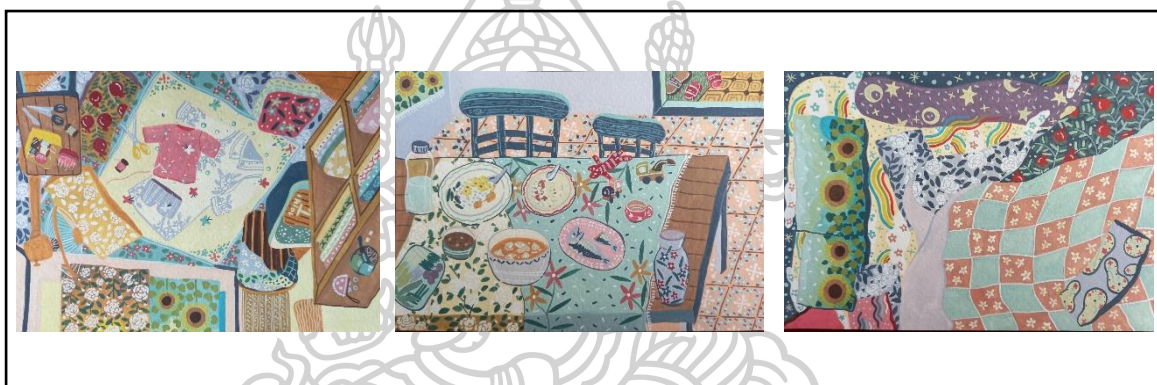
วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การหาข้อมูลศึกษามีอยู่ 4 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลจากสถานที่จริง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ของข้าพเจ้าเองที่ได้ใช้ชีวิตเติบโต เก็บเกี่ยวความทรงจำ ความรู้สึกและนำเรื่องราวเหล่านั้นมาถ่ายทอดผ่านพื้นที่จริงที่ได้รับการดัดแปลงองค์ประกอบในการสร้างสรรค์เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกและทัศนคติของข้าพเจ้าสู่ผู้ชม
2. ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารและหนังสือ ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นแม่และลูก ทั้งทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์และบทความที่น่าสนใจ เพื่อให้ข้าพเจ้าเข้าใจความรู้สึกของข้าพเจ้าเองที่มีต่อผู้เป็นแม่ พร้อมทั้งช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมความเป็นแม่ซึ่งถูกเชื่อมโยงกับทารกด้วยพฤติกรรมทางกายและความรู้สึกที่มีผลต่อการกระเทือนอารมณ์ (Emotional)
3. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เทคนิควิธีการที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ คือ จิตรกรรมสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองขาวเม็ดยะขาม เป็นเทคนิควิธีการแบบโบราณที่ใช้ในงานจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งการใช้สีฝุ่นในงานจิตรกรรมไทยที่มีลักษณะเรียบแบนเป็นระนาบให้ความรู้สึกเรียบง่าย ไม่ซับซ้อนสามารถถ่ายทอดความสุข ความอบอุ่นของข้าพเจ้าออกมาได้ตรงตามความต้องการผ่านมุมมองที่ต้องการให้ผู้ชมสามารถรับเนื้อหาและความรู้สึกได้อย่างง่ายดาย ไม่ซับซ้อน อีกทั้งกระบวนการในการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการรองพื้น การบดสีค่อนข้างใช้เวลา ทำให้ข้าพเจ้าได้รำลึกถึงเหตุการณ์ที่นำมาใช้ในผลงาน นึกถึงความรู้สึกที่ทำให้บรรเทาความคิดถึงแม่ในจิตใจ
4. ศึกษาการนำสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงความรัก ความอ่อนโยนของแม่ที่แสดงออกต่อลูก เช่น สิ่งของต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย อาหาร เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกของลูกที่ได้รับสิ่งที่แม่ทำให้ว่ารู้สึกเช่นไร จากนั้นนำมาถ่ายทอดสภาวะที่รู้สึกลงไปในงานสร้างสรรค์

การสร้างภาพร่างผลงาน

การสร้างภาพร่างข้าพเจ้าได้ใช้ประสบการณ์ที่เติบโตร่วมกับแม่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างภาพร่าง โดยใช้พื้นที่จากสถานที่จริงมาดัดแปลงลดทอนรูปทรงให้เรียบง่ายยิ่งขึ้น เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกผ่านมุมมองของข้าพเจ้าซึ่งในขณะนั้นยังอยู่ในวัยเด็ก ที่มีมุมมองเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน แสดงออกถึงความสุขของการได้รับความอบอุ่นจากผู้เป็นแม่ การได้ใช้เวลาร่วมกันผ่านการเลี้ยงดูด้วยความรัก อีกทั้งการใช้สีเส้นที่สดใสยิ่งขึ้นจากผลงานในชุดก่อน ๆ เนื่องจากข้าพเจ้าได้ก้าวข้ามความเจ็บปวดในอดีตและเห็นถึงคุณค่าของสายสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างแม่และข้าพเจ้า ทั้งหมดที่กล่าวมานี้นำมาจัดองค์ประกอบที่ให้ความรู้สึกเพื่อฝันไม่มีอยู่จริง และนำผู้ชมให้ย้อนกลับไปนึกถึงอดีต

ภาพที่ 12 แบบภาพร่างวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เริ่มขึ้นตั้งแต่การเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผลงาน เช่น การควั่นเม็ดมะขามเพื่อนำมาต้มสำหรับทำกาวที่ใช้ผสมกับดินสอพองเพื่อรองพื้น การเตรียมเฟรมไม้กระดาน รวมไปถึงการบดสีซอพท์พาสเทลให้ละเอียดเพื่อใช้เป็นสีฝุ่นระบายในผลงาน ไปจนถึงปรับเปลี่ยนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างขั้นตอนการทำงาน โดยมีแบบภาพร่างเป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่การสร้างสรรค์ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ จนกระทั่งออกมาเป็นผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ทั้งนี้การสร้างสรรค์ผลงานจะต้องใช้ใจที่เบิกบาน ไร้ความกังวล สามารถใช้เวลาจดจ่อกับสิ่งตรงหน้าได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลให้ศิลปินสามารถถ่ายทอดสภาวะจิตในขณะนั้นออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงความต้องการ

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เกิดขึ้นจากความประทับใจประสบการณ์วัยเด็กที่ข้าพเจ้าได้ใช้ชีวิตร่วมกับแม่ ข้าพเจ้าสัมผัสได้ถึงความรักความอบอุ่นซึ่งต่อมากลายเป็นสายสัมพันธ์ที่ไม่สามารถแยกให้ขาด

จากกันได้แม้จะต้องใช้ชีวิตห่างไกลกัน มาแสดงออกตามอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้าในลักษณะของผลงานจิตรกรรมรูปแบบกึ่งเหมือนจริง โดยมีการใช้ทัศนธาตุต่าง ๆ ดังนี้

1. **จุด** เป็นส่วนประกอบเริ่มต้นที่ทำให้ทัศนธาตุอื่น ๆ จากจุดหนึ่งจุดเรียงร้อยต่อกันกลายเป็นเส้น ซึ่งต่อมากลายเป็นรูปร่าง รูปทรง โดยจุดในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เกิดจากการวาดลวดลายทั้งใหญ่และเล็ก เช่น ดอกไม้ที่กระจายทั่วทั้งภาพให้ค่าน้ำหนักที่แตกต่างกัน นำสายตาให้มองจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง

2. **เส้น** เป็นทัศนธาตุที่เกิดจากรูปร่างของสิ่งของที่ใช้ในผลงาน มีทั้งเส้นตรง เส้นหยัก และเส้นโค้งที่นำมาประกอบกันจนเกิดเป็นพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ข้าพเจ้าได้ใช้เส้นทั้งสามลักษณะนี้มาประกอบสร้างเพื่อให้เกิดความรู้สึกแก่ผู้ชมโดยเส้นตรงนำมาใช้ในการสร้างพื้นที่ที่ต้องการจะนำเสนอ เส้นหยักนำมาใช้ในการสร้างรูปทรงของสิ่งของต่าง ๆ รวมไปถึงลวดลายที่เติมลงไปในพื้นที่ ทำให้ความแข็งของภาพที่สร้างโดยเส้นตรงให้เกิดความสบายตายิ่งขึ้น และเส้นโค้งที่ให้ความรู้สึกนุ่มนวลกว่าเส้นทั้งสองลักษณะที่กล่าวมาจะช่วยส่งเสริมให้ภาพเกิดความเป็นเอกภาพและนุ่มนวลมากยิ่งขึ้น

3. **สีและน้ำหนัก** ข้าพเจ้าได้กำหนดให้ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มีโทนสีที่สดใส โดดเด่นมีการผสมสีขาวในเกือบทุกสีเพื่อให้เกิดความนุ่มนวล ระบายในลักษณะเรียบแบนทำให้ผู้ชมรู้สึกล่องลอย เบาสบายสอดคล้องกับรูปแบบผลงานที่มีความอ่อนช้อยจนถึงอดีต แต่ก็ยังมีการใช้สีแท้ที่ไม่ได้ผสมขาว และสีที่มีน้ำหนักเข้มเข้ามาช่วยให้ภาพเกิดความมีมิติและไม่ดูราบเรียบจนเกินไปเกิดความชัดเจนของรูปร่างยิ่งขึ้น อีกทั้งในบางองค์ประกอบ เช่น สิ่งของที่ต้องการให้เกิดความเด่นชัดและต้องการให้ผู้ชมสังเกตเห็นจะมีการระบายสีในลักษณะสมจริงจะทำให้ผลงานเกิดความสนุกสนานในการชมผลงานและชวนให้ผู้ชมได้คิดวิเคราะห์ว่าศิลปินต้องการจะสื่อสารเนื้อหาอะไรผ่านรูปทรงเหล่านั้น

4. **พื้นผิว** พื้นผิวของผลงานมีความสอดคล้องกับเทคนิควิธีการแบบจิตรกรรมไทย ที่ระบายสีลงบนเฟรมไม้กระดานพื้นดินสอพองที่เรียบแบน ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดผลงานชุดนี้ออกมาโดยใช้ทัศนคติผ่านมุมมองในวัยเด็ก การแสดงออกผ่านการลงสีเรียบง่ายจึงสามารถนำความรู้สึกไปยังสิ่งที่ต้องการสื่อสารอย่างชัดเจน พื้นผิวเรียบจึงเป็นส่วนประกอบที่นำมาส่งเสริมความต้องการของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี

5. **ที่ว่าง** พื้นที่ว่างจะปรากฏขึ้นเป็นบางบริเวณโดยส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ให้ได้พักสายตาจากรายละเอียดที่ข้าพเจ้าได้ใส่ลงไปภาพ โดยพื้นที่ว่างจะทำหน้าที่ให้ผู้ชมได้ผ่อนคลายจากเนื้อหาในจุดที่มองอยู่ก่อนที่จะมองไปยังพื้นที่ใหม่ซึ่งมีรายละเอียดในผลงานที่แตกต่างกัน

เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

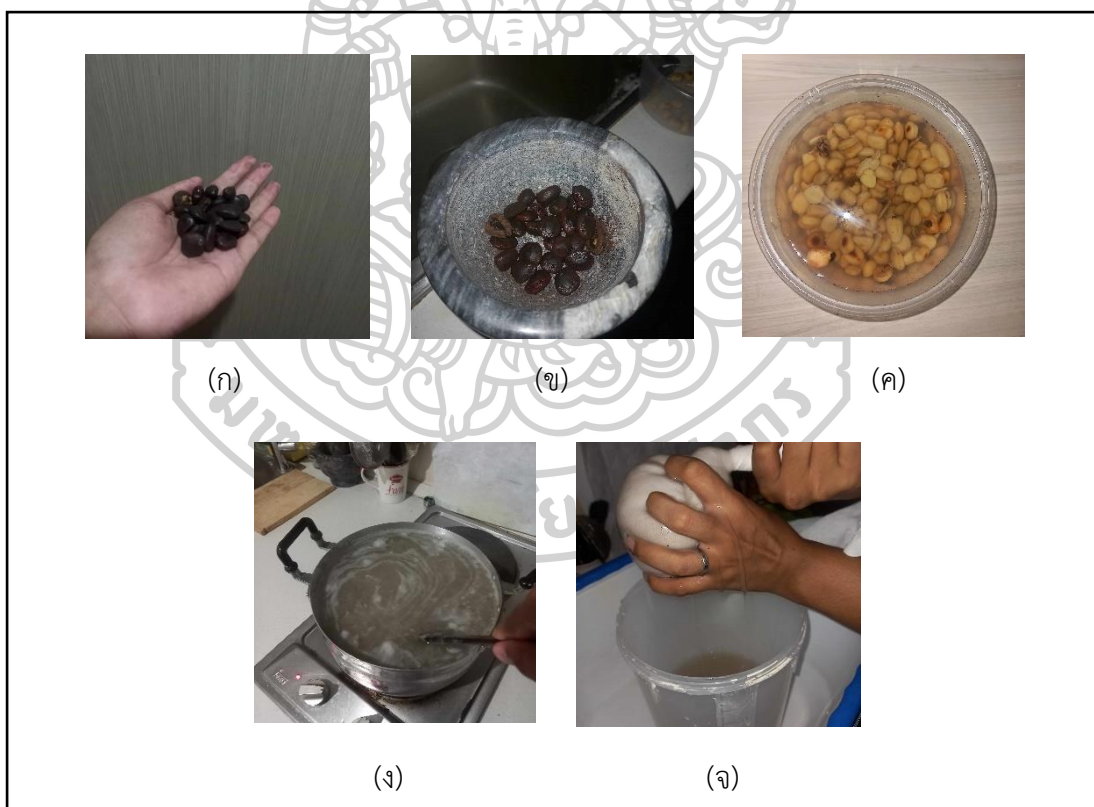
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ” เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าสามารถถ่ายทอดเนื้อหาและความรู้สึก รวมไปถึงความสะเทือนใจให้ออกไปสู่ผู้ชมได้ตรงตามจุดประสงค์ โดยลักษณะของการสร้างสรรค์มีลำดับดังนี้

ขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์ผลงาน

1. การเตรียมดินสอพองสำหรับรองพื้น

เริ่มต้นจากการนำเม็ดมะขามเปรี้ยวไปคั่วให้สุกเพื่อป้องกันมอดและแมลงกัดกินให้เกิดความเสียหาย อีกทั้งยืดอายุการใช้งานให้นานยิ่งขึ้น เมื่อคั่วเสร็จแล้วนำมาผึ่งให้เย็นลงจากนั้นทำการกะเทาะเปลือกออกด้วยครกหิน นำเมล็ดที่สุกแล้วด้านในมาแยกใส่ไว้ในภาชนะที่ใส่น้ำเพื่อให้เม็ดมะขามขยายตัวและอ่อนนุ่มขึ้น พร้อมสำหรับการหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ง่ายต่อการต้มให้เปื่อยยุ่ย

เมื่อหั่นมะขามเป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วให้นำใส่หม้อต้มพร้อมน้ำสะอาด จากนั้นต้มและกวนไปเรื่อย ๆ เพื่อให้เม็ดมะขามเปื่อยและกลายเป็นกาวมะขามที่มีความเหนียวหนืด เมื่อได้ความหนืดที่ต้องการแล้วให้ปิดไฟตั้งไว้จนเย็นแล้วจึงใช้ผ้าสาหรุกรองและคั้นน้ำกาวออกมาจากกากเม็ดมะขาม ทำเช่นนี้จนหมดหากต้องการปริมาณกาวเพิ่มขึ้นให้นำกากเม็ดมะขามที่เหลืออยู่ไปใส่น้ำในหม้อและต้มอีกครั้งพร้อมทำตามขั้นตอนเดิมที่กล่าวมาจนได้ปริมาณที่พอใจ

ภาพที่ 13 ขั้นตอนการทำกาวเม็ดมะขาม

(ก) เม็ดมะขามที่คั่วแล้ว

(ง) การเคี่ยวเม็ดมะขามจนกลายเป็นกาว

(ข) กะเทาะเปลือกเม็ดมะขามด้วยครกหิน

(จ) การคั้นกาวมะขามด้วยผ้าสาหรู

(ค) เม็ดมะขามที่แช่น้ำให้อ่อนตัว

เมื่อได้กาวมะขามแล้วข้าพเจ้าจึงนำไปผสมกับดินสอพองโดยใช้สัดส่วน 3:1 คือ กาวเม็ดมะขาม 3 ส่วน และดินสอพอง 1 ส่วน ผสมให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกันแล้วกรองด้วยผ้าสาหรูเพื่อให้ได้เนื้อเนียนละเอียดจึงพร้อมสำหรับการทารองพื้นเฟรมไม้กระดานที่เตรียมไว้

2. การเตรียมเฟรมก่อนการสร้างสรรค

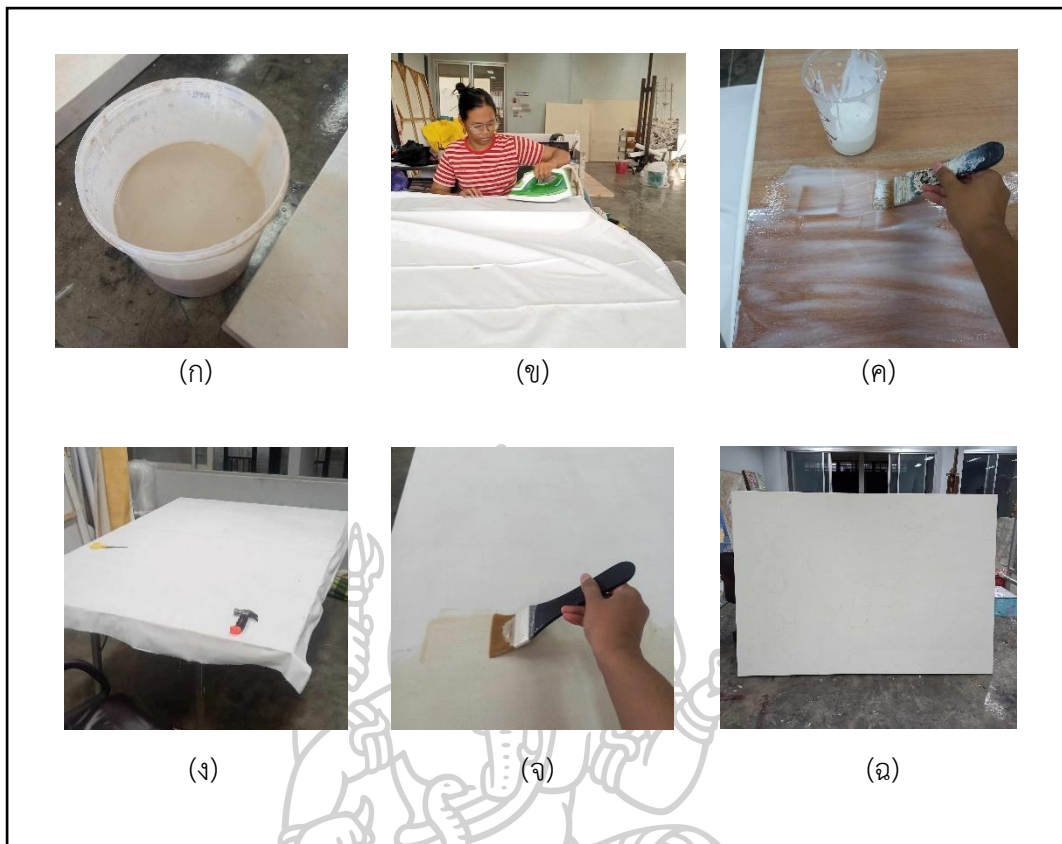
ขั้นตอนเริ่มจากการนำผ้าดิบสีขาวมารีดด้วยเตารีดเพื่อให้เกิดความเรียบ ง่ายต่อการติดบนไม้กระดาน เมื่อรีดเสร็จนำมาตัดตามขนาดที่ต้องการก่อนที่จะนำกาวลาเท็กซ์ผสมกับน้ำสะอาดให้เกิดความเหลวที่พอเหมาะสำหรับใช้พู่กันแบนทาลงบนเฟรม จากนั้นจึงค่อย ๆ ติดผืนผ้าและไม้กระดานไปที่ละส่วน ในขั้นตอนนี้อาจเกิดฟองอากาศใต้ผ้า ซึ่งเราจะแก้ปัญหาโดยใช้ไม้บรรทัดเหล็กในการรีดฟองอากาศใต้ผ้าให้แนบสนิทกับแผ่นไม้ ทำแบบนี้ไปจนทั่วทั้งเฟรม จากนั้นเก็บรายละเอียดขอบผ้าที่เหลือด้วยการใช้ปืนยิงแม็กซ์ขนาดใหญ่เย็บผ้าไว้ด้านหลังเฟรม รอให้กาวแห้งแล้วจึงทำขั้นตอนต่อไป

เมื่อกาวแห้งแล้วให้นำดินสอพองที่เตรียมไว้มาทารองพื้นลงบนเฟรมไม้กระดาน โดยทาในลักษณะทิศทางเดียวกันจนทั่วทั้งเฟรมนับเป็นหนึ่งรอบ รอให้แห้งแล้วจึงทาในทิศทางที่ขวางกับการทาครั้งแรกจนทั่วเฟรมอีกครั้ง รอให้แห้งแล้วจึงทำการกวาดพื้นดินสอพองให้เรียบ ด้วยการใช้วัตถุผิวเรียบเช่น หอยเบี้ย แก้วน้ำ หรือก้นขวด กวาดวนไปจนเรียบทั่วทั้งเฟรม แล้วกลับไปทำขั้นตอนการทาดินสอพองจนถึงขั้นตอนการกวาดเฟรมให้เรียบซ้ำอีกสองถึงสามรอบจนได้พื้นผิวที่ต้องการถือเป็นอันเสร็จขั้นตอนนี้

3. การเตรียมสี

ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าใช้สีฝุ่นในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสีฝุ่นที่ใช้ได้มาจากการนำสีซอพท์พาสเทลแบบแท่ง นำมาบดให้ละเอียดด้วยครกหิน จากนั้นกรองด้วยตะแกรงตาถี่ก็จะได้ผงสีฝุ่นพร้อมสำหรับนำไปผสมกาวในขั้นตอนถัดไป นอกจากนี้ยังมีบางสีที่ข้าพเจ้าได้นำดินจากบ้านเกิดไปผ่านกรรมวิธีจนกลายเป็นผงสีมาใช้ร่วมในผลงานอีกด้วย

เมื่อได้ผงสีฝุ่นแล้วการจะนำมาใช้ต้องมีการผสมตัวกลางเพื่อให้ติดกับพื้นผิว ในที่นี้ คือ กาวกระถินซึ่งเป็นยางไม้ที่ได้มาจากต้นอะคาเซีย นำไปแช่น้ำให้ละลายจะกลายเป็นกาวที่มีความเหนียวและมีคุณสมบัติไม่ทำให้ผงสีฝุ่นเกิดการเปลี่ยนสี ขั้นตอนการผสมข้าพเจ้าใช้อัตราส่วนระหว่างผงสี 1 ส่วน กาวกระถิน 1 ส่วน และน้ำเปล่าเล็กน้อยเพื่อไม่ให้สีหนืดเกินไปยากแก่การใช้งาน หากต้องการป้องกันเชื้อราให้ผสมแอลกอฮอล์แทนน้ำเปล่าก็จะได้สีฝุ่นที่พร้อมสำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน โดยในแต่ละชิ้นข้าพเจ้าจะใช้สีฝุ่นที่ผสมกาวแล้วมาผสมกันเพื่อให้ได้สีสันทึกลากหลายและตรงตามความต้องการยิ่งขึ้น

ภาพที่ 14 ขั้นตอนการเตรียมเฟรมไม้กระดาน

- (ก) ดินสอพองผสมกาวเม้ดมะขาม (ง) เฟรมไม้กระดานที่ติดผ้าเรียบร้อยแล้ว
 (ข) การรีดผ้าก่อนติดผนังลงบนไม้กระดาน (จ) การทำดินสอพองสำหรับรองพื้น
 (ค) ทากาวเตรียมติดผ้า (ฉ) เฟรมที่รองพื้นเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 15 ขั้นตอนการเตรียมสีฝุ่น

- (ก) สีซอฟต์แวร์พาสเทลแบบแท่งที่นำมาใช้
- (ข) การบดสีด้วยครกหิน
- (ค) สีฝุ่นที่ผ่านการผสมกาวกระถินเรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน

1. การคัดลอกลายเส้นจากแบบภาพร่าง

เมื่อเตรียมเฟรมดินสอพองเรียบร้อยแล้วการคัดลอกลายเส้นจะนำมาจากแบบภาพร่างที่เคยเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษา นำไปขยายด้วยระบบคอมพิวเตอร์จากนั้นถ่ายเอกสารขยายให้ได้ตามขนาดที่ต้องการ แล้วจึงคัดลอกลายเส้นโดยใช้ปากกาคัดลอกลงบนแบบที่รองด้วยกระดาษคาร์บอน จึงได้ลายเส้นพร้อมสำหรับการระบายสีในขั้นตอนถัดไป

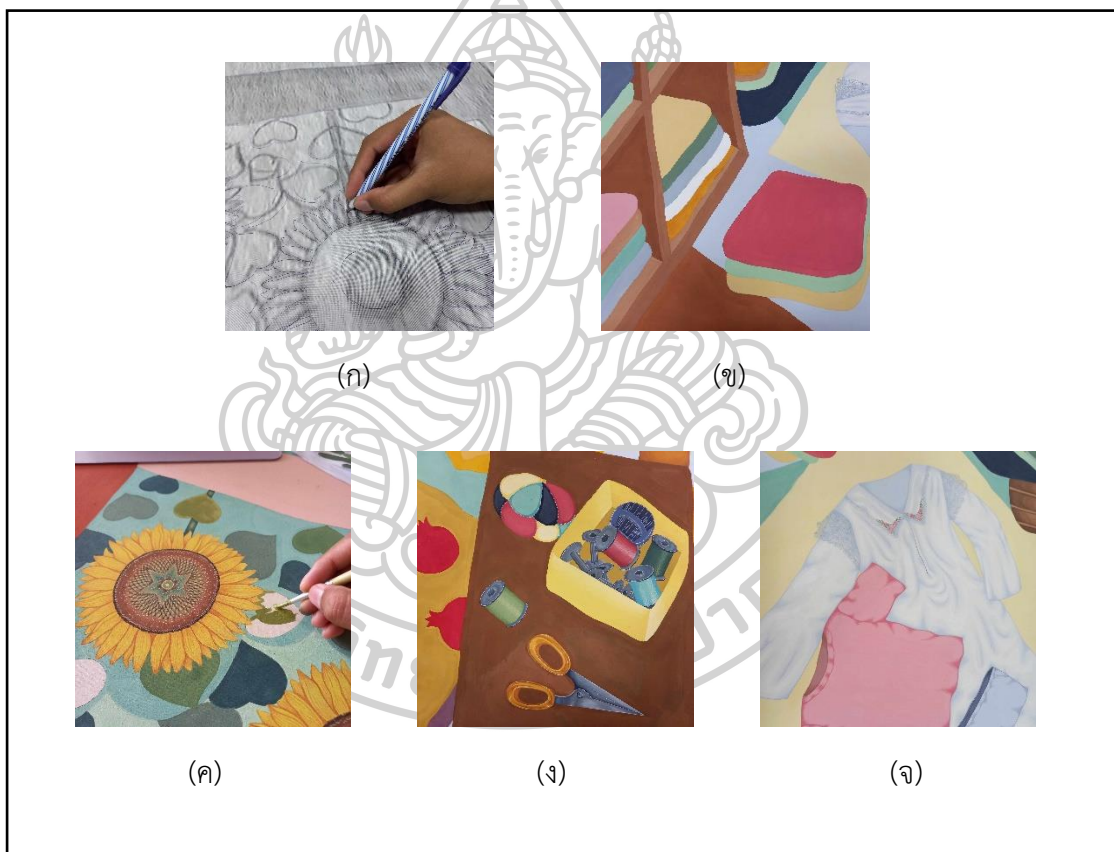
2. ขั้นตอนการระบายสี

การระบายสีจะมีต้นแบบมาจากแบบภาพร่างที่ได้ทำไว้ในเบื้องต้น และจะมีการปรับเปลี่ยนดัดแปลงให้เหมาะสมขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้สร้างสรรค์ วิธีการในขั้นตอนนี้ข้าพเจ้าจะทำการระบายสีรองพื้นให้ทั่วทั้งภาพในลักษณะเรียบเป็นระนาบ เว้นส่วนที่ต้องการให้มีค่าน้ำหนักแบบสมจริงไว้เพื่อกลับมาระบายสีเก็บค่าน้ำหนักในภายหลัง

เมื่อรองพื้นสีไว้ทั่วทั้งภาพแล้วจึงมาระบายสีในส่วนที่เป็นสิ่งของ ลวดลาย หรือพื้นที่ ๆ ต้องการให้เกิดน้ำหนักสมจริงเพื่อสร้างความแตกต่างและโดดเด่นกว่าบรรยากาศโดยรวมของภาพ เพื่อให้ผู้ชมได้สังเกตเห็นและพิจารณาสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าส่วนอื่นของภาพ

หลังจากเสร็จทั้งสองขั้นตอนที่กล่าวมาแล้วข้าพเจ้าได้ทำการเพิ่มเติมลวดลายลงไปในพื้นที่ว่าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นส่วนประกอบที่เป็นผ้าเหมาะแก่การเติมลวดลายต่าง ๆ ลงไปเนื่องจากผ้าที่สามารถเห็นได้ในชีวิตจริงจะมีลวดลายแตกต่างกันอยู่แล้ว ข้าพเจ้าจึงเลือกเพิ่มเติมรูปที่แฝงสัญลักษณ์ลงไปเพื่อสื่อสารเนื้อหาแก่ผู้ชม ทั้งดอกไม้ที่บ้านสะพรั่ง รูปวาดแบบง่าย ๆ ที่ดูเหมือนภาพวาดของเด็ก และภาพผลไม้สุกงอม เป็นต้น

หลังจากเสร็จสิ้นวิธีการระบายสีทั้งหมดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าจะทำการมองภาพรวมของผลงานเพื่อสังเกตหาข้อบกพร่องและทำการแก้ไขเพิ่มเติมจนเป็นที่พอใจ จึงได้ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 16 ขั้นตอนการคัดลอกลายเส้นและการระบายสี

- (ก) การคัดลอกลายเส้นจากแบบภาพร่างขยาย (ง) สิ่งของต่าง ๆ ที่มีน้ำหนักสามมิติ
 (ข) การลงสีพื้นในผลงาน (จ) เสื้อผ้าที่ใช้แทนสัญลักษณ์ของแม่และลูก
 (ค) ดอกทานตะวันที่ลงน้ำหนักสามมิติ

คุณค่าและความหมายของวัสดุที่นำมาสร้างผลงาน

1. พื้นดินสอพองกาวมะขาม ขั้นตอนนี้ต้องใช้เวลาและจดจ่อกับขั้นตอนในการทำ เป็นอย่างมาก ข้าพเจ้าจึงได้ใช้เวลาในระหว่างการเตรียมนี้เพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตที่เป็นแรงบันดาลใจ พิจารณาความรู้สึกส่วนตัว คือ ความคิดถึงแม่ ความรักความอบอุ่นที่เคยได้สัมผัส ซึ่งกลายเป็นแรงใจในการใช้ชีวิต แก่ข้าพเจ้า อีกทั้งก่อให้เกิดความสงบแก่จิตใจ บรรเทาความโหยหาแม่และบ้านเกิดที่เกิดขึ้นให้เบาบางลง เป็นเหมือนการใช้ศิลปะเข้ามาบำบัดความรู้สึกภายใน

2. สีฝุ่น วิธีการในการระบายสีที่ข้าพเจ้าเลือกใช้เป็นการระบายแบบระบายและเรียบ ลงบนพื้นผิวดินสอพองที่มีความเรียบเช่นเดียวกัน ซึ่งให้ความรู้สึกเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ข้าพเจ้าตั้งใจให้ผู้ชมสามารถเข้าใจความคิดและมุมมองของเด็กที่แสดงออกมาแบบเด็ก ๆ ไม่คิดมากหลายขั้นตอน สอดคล้องกับความเรียบง่ายของเทคนิค

ในบางพื้นที่ข้าพเจ้าคัดนำหนักให้สมจริงเพื่อสร้างเกิดความสะเทือนอารมณ์และนำพาให้ผู้ชมนึกย้อนไปถึงเรื่องราวในอดีต ผลที่ผู้ชมได้รับจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังมีบางสีที่ข้าพเจ้าใช้ยังได้เก็บดินจากบ้านเกิดมาทำเป็นผงสีเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ การใช้สีนี้จึงทำให้ข้าพเจ้าได้รู้สึกเหมือนกับว่าอยู่ใกล้กับบ้านเกิดอีกครั้ง

บทที่ 4

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานต่อเนื่อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การห่างไกลบ้านเกิด จนเกิดภาวะที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกทางด้านจิตใจ อันเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคยสร้างความคิดถึงความโหยหาช่วงเวลาในวัยเด็ก ความสุขที่ได้ทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกับผู้เป็นแม่ จึงสร้างสรรค์ผลงานที่นำแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ส่วนตนมาผสมผสานเข้ากับเทคนิคและวิธีการทางจิตรกรรม กลายเป็นผลงานศิลปะที่ช่วยบรรเทาความรู้สึกภายในให้เหมือนการได้กลับไปอยู่บ้านอีกครั้ง โดยสามารถลำดับพัฒนาการการสร้างสรรค์ได้ดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะเริ่มต้น

ในช่วงเวลาการศึกษาทดลองและหาแนวคิดที่ตอบสนองความต้องการเพื่อระบายความรู้สึกคิดถึงภายในจิตใจนั้น ข้าพเจ้าได้อาศัยประสบการณ์ส่วนตนที่ได้สัมผัสมาตั้งแต่อดีต การใช้สิ่งของเพื่อสื่อสัญลักษณ์ความผูกพันระหว่างแม่และตัวข้าพเจ้าเอง นำไปสู่การถ่ายทอดความคิดสู่สาธารณะโดยการผสมผสานแนวคิดและความรู้สึก ให้ออกมาเป็นรูปธรรมผ่านการจัดวางองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ที่แสดงถึงความงาม ความละเอียดอ่อนในจิตใจ ถ่ายทอดอารมณ์ที่เปี่ยมไปด้วยความเหงา ความคิดถึง แต่เมื่อได้สร้างสรรค์ผลงานให้ออกมาได้อย่างเสร็จสมบูรณ์กลับให้ความรู้สึกถึงความสุขที่ซ่อนอยู่ภายในเรื่องราวเหล่านั้น

ผลงานระยะนี้ยังมีความไม่สันทัดในการเลือกใช้ภาพสัญลักษณ์ของสิ่งของที่นำมาแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างแม่และข้าพเจ้า เนื่องจากผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มีความแตกต่างจากผลงานที่ได้สร้างสรรค์ในระดับปริญญาตรีที่เน้นเนื้อหาไปในทางวิถีชีวิตความเป็นชาวบ้าน แต่ในระดับปริญญาโท ข้าพเจ้าได้ขยับเนื้อหาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้ยากที่จะแสดงออกได้อย่างใจนึก

เมื่อข้าพเจ้าได้ศึกษาเทคนิควิธีการเพื่อตอบสนองความคิดจนพบหนทางที่ถนัดและลงตัว จึงได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน แสดงออกผ่านผลงาน 2 มิติที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ค่อย ๆ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้ชัดเจนยิ่งขึ้นจนเกิดความลงตัวสมบูรณ์ขึ้นในผลงานชิ้นถัดไป

ภาพที่ 17 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะแรก เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสองฟองกาวเม็ดมะขาม ชั้นที่ 1

ภาพที่ 18 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะแรก เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสอฟองกาวเม็ดมะขาม ชั้นที่ 2

การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ผลงานในระยะนี้เป็นการทำงานสร้างสรรค์ที่มีพัฒนาการทั้งทางด้านความคิด เนื้อหาและเทคนิควิธีการที่ต่อเนื่อง ข้าพเจ้าได้มุ่งเน้นเนื้อหาไปที่ความรักของแม่ที่มีต่อลูก ข้าพเจ้าได้นำบุคคลที่มี

ตัวตนจริงคือ แม่ พี่สาว พี่ชาย และข้าพเจ้าเองมาลดทอนรูปร่างรูปทรงเพื่อนำไปสู่การแสดงออกทางเนื้อหาที่ดูเพื่อฝันเมื่อได้นึกถึงเรื่องราวในอดีต มีการนำสิ่งของต่าง ๆ ที่มีอยู่จริงและไม่มีอยู่จริงมาใช้ สื่อสัญลักษณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งพืชพันธุ์ที่แม่ปลูก เครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์จากผ้าปาเต๊ะ อีกทั้งสีสันที่สดใสขึ้นกว่าผลงานในชุดก่อน ซึ่งทุกองค์ประกอบมาจากประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าทางจิตใจของข้าพเจ้า ผสมผสานระหว่างความรู้สึกที่ลึกซึ้งกับเทคนิควิธีการส่งผลให้ผลงานมีความประณีตมากกว่าผลงานในระยะแรก

ปัญหาที่ข้าพเจ้าพบในระยะนี้คือการยึดติดกับรูปร่างที่ดูไม่สมจริงมากเกินไป เช่น รูปทรงที่ดูเหมือนภาพการ์ตูน ความไม่ลงตัวของรูปทรงที่ผ่านการลดทอน รวมไปถึงภาพตุ๊กตาที่นำไปเป็นองค์ประกอบในผลงานทำให้ความรู้สึกที่ส่งไปยังผู้ชมไม่เพียงพอขัดกับเนื้อหาที่มีความจริงจัง แต่ได้มีการพัฒนาและแก้ไขให้มีความจริงจังและสอดคล้องกับเนื้อหามากยิ่งขึ้นในผลงานชุดถัดไป

ภาพที่ 19 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนา ก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่ 2 เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดยะมาม ชั้นที่ 1

ภาพที่ 20 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนา ก่อนวิทยานิพนธ์ ในระยะที่ 2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ชั้นที่ 2

ภาพที่ 21 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนา ก่อนวิทยานิพนธ์ ในระยะที่ 2 เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ชั้นที่ 3

ภาพที่ 22 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยยะที่2 เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสอพองกาวเม้ดมะขาม ชั้นที่ 4

ภาพที่ 23 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาก่อนวิทยานิพนธ์ในระยยะที่2 เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสอพองกาวเม้ดมะขาม ชั้นที่ 5

ภาพที่ 24 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาทำก่อนวิทยานิพนธ์ในระยยะที่2 เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสอพองกาวเม็ตมะขาม ชั้นที่ 6

ภาพที่ 25 ภาพผลงานการสร้างสรรค์และพัฒนาทำก่อนวิทยานิพนธ์ในระยยะที่2 เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสอพองกาวเม็ตมะขาม ชั้นที่ 7

ภาพที่ 26 ภาพผลงานการสร้างสรรคและพัฒนา ก่อนวิทยานิพนธ์ ในระยะที่ 2 เทคนิคสีฝุ่น บนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ชั้นที่ 8

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์

เป็นการผนวกแนวความคิดทางเนื้อหา เรื่องราว และเทคนิควิธีการที่ได้เรียนรู้มาตลอด การศึกษา โดยข้าพเจ้าวางแผนและทำงานสร้างสรรคอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องเพื่อให้ทุกองค์ประกอบภายในผลงานมีความสมบูรณ์อย่างมีเอกภาพ

ข้าพเจ้าได้กำหนดผลงานชุดวิทยานิพนธ์เป็นจำนวน 1 ชุด ถ่ายทอดเนื้อหาความผูกพันของ ข้าพเจ้าและผู้เป็นแม่ที่ยังจดจำและฝังลึกอยู่ในใจ ให้ความรู้สึกอบอุ่น เต็มไปด้วยความรักและความ เพื่อฝันผสมผสานจินตนาการอันไร้เดียงสาของเด็กซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อสารออกมาแก่ผู้ชม แบ่งออกเป็นผลงานจิตรกรรมจำนวน 3 ชิ้น ดังนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ผลงานชิ้นนี้เป็นการนำเสนอความรักของแม่ที่มีต่อลูกผ่านกิจกรรมการพับและจัดเก็บเสื้อผ้า ในมุมใดมุมหนึ่งของบ้าน ข้าพเจ้าได้ทำการปรับมุมมองของภาพให้กลับหัวจากความเป็นจริงซึ่งขัดแย้ง กับเสื้อผ้าของแม่และข้าพเจ้าในวัยเด็กซึ่งเป็นจุดเด่นมีลักษณะล่องลอยเหมือนอยู่ในความฝัน แสดงถึง ความสุขจากความทรงจำอันเกิดจากประสบการณ์ในเวลาดังกล่าว ร่ายล้อมไปด้วยเสื้อผ้าที่มีลวดลาย สื่อถึงความสุข ความรัก ความอ่อนโยน สีสันภายในผลงานให้ความรู้สึกอบอุ่นและสดใส กิจกรรมนี้ทำ

ให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความใส่ใจในรายละเอียดเล็ก ๆ อย่างการดูแลเสื้อผ้า การเลือกผลิตภัณฑ์ที่ไม่ระคายเคืองแก่ลูกน้อย การรีด การจัดเก็บและการจำแนกเสื้อผ้าของลูกในทุก ๆ ขั้นตอนเต็มเปี่ยมไปด้วยความรักของแม่จนกลายเป็นภาพของความทรงจำที่ส่งผลต่อความรู้สึกเมื่อได้นึกถึงเหตุการณ์นี้

ผลงานชิ้นนี้มีปัญหาในเรื่องการระบายสีที่ต้องทำทั้งแบบกลับหัวและแบบปกติ แต่เมื่อได้ทำงานไปจนเกิดความเคยชินจึงสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานต่อไปได้ (ภาพที่ 26)

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ข้าพเจ้าได้นำเสนอเนื้อหาของรสชาติความอร่อยจากอาหารฝีมือแม่มาสร้างสรรค์ในผลงานชิ้นนี้ “อาหาร” ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตและเติบโตของทุกคน อีกทั้งยังบอกถึงแหล่งที่มาและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นถิ่น เป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ขาดไม่ได้

ข้าพเจ้ามีความทรงจำเกี่ยวกับอาหารของแม่อยู่หลายอย่างซึ่งเห็นได้ในผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ที่ผ่านมา การได้ร่วมรับประทานอาหารกับแม่ที่บ่นโตะเต็มไปด้วยอาหารเลิศรส ซึ่งผ่านการรังสรรค์ด้วยความเอาใจใส่และพิถีพิถันในทุกขั้นตอนเป็นภาพที่จินตนาการและเห็นได้บ่อยครั้ง แม้วัยเด็กข้าพเจ้าจะไม่สามารถกินอาหารที่มีรสชาติเผ็ดร้อนอย่างอาหารใต้ได้ แต่อาหารอีกชนิดหนึ่งที่ข้าพเจ้าจำได้เป็นอย่างดีและได้กินอยู่บ่อยครั้งคือ ข้าวคลุกปลาทอด ที่ผ่านการแกะเนื้อเลาะก้างบรรจุป้อนทีละคำ แสดงถึงความเอาใจใส่ที่แม่มีต่อข้าพเจ้าจนทำให้สามารถสัมผัสได้ถึงความรักของแม่ได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันแม้จะไม่ได้ทานอาหารฝีมือแม่บ่อยครั้งเหมือนในอดีต แต่ความรู้สึกถึงรสสัมผัสของวัตถุดิบ กลิ่นหอมของเครื่องเทศก็ยังอบอวลอยู่ในความทรงจำและทำให้รู้สึกอบอุ่นหัวใจทุกครั้งเมื่อได้นึกถึงอาหารเหล่านี้

ปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้คือการระบายสีองค์ประกอบในส่วนที่เป็นอาหารซึ่งมีขนาดใหญ่ใช้เวลานาน เนื่องจากข้าพเจ้าต้องการเน้นให้มีความสมจริงและละเอียดที่สุด อีกทั้งพื้นที่ว่างภายในภาพยังมีมากทำให้ต้องแก้ปัญหาด้วยการแต่งเติมลวดลายที่แฝงสัญลักษณ์เข้าไปเพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์ (ภาพที่ 28)

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ผลงานชิ้นสุดท้ายเป็นการนำเสนอสิ่งที่ข้าพเจ้าและแม่ทำด้วยกันในทุก ๆ วัน คือการนอนในห้องนอนซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ารอคอยในทุกค่ำคืน เนื่องจากแม่จะต้องออกไปทำงานในช่วงเวลากลางวันและกลับมาในเวลาดึก ช่วงเวลานี้เป็นเหมือนช่วงเดียวที่ได้อยู่กับแม่นานที่สุดและซึมซับความรักความอบอุ่นของแม่ได้อย่างเต็มที่ ข้าพเจ้าจัดการรูปร่างรูปทรงของภาพให้มีความเหนือจริงด้วยองค์ประกอบสีเส้นที่เหมือนกลางคืน เครื่องนอนที่มีลวดลายสื่อความหมายถึงความฝันและจินตนาการที่สดใสที่ชวนให้รู้สึกผ่อนคลายและมีความสุข

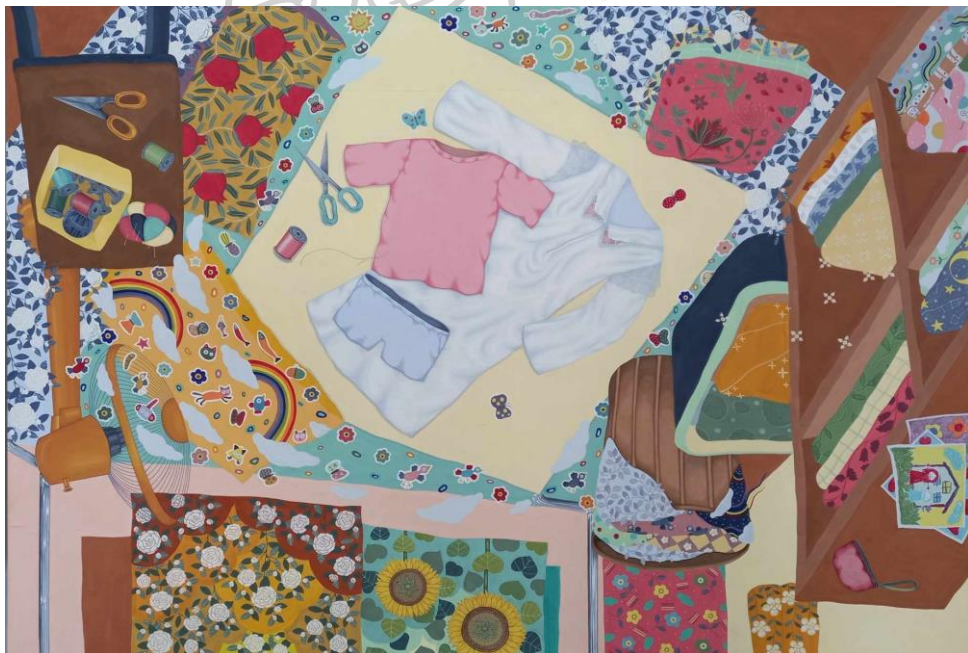
ปัญหาในชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องผสมผสานระหว่างลวดลายและองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เกิดความ เป็นเอกภาพเนื่องจากผลงานมีองค์ประกอบหลายส่วนที่ต้องบริหารจัดการ โดยแก้ปัญหาด้วยการ

วางแผนและแก้ไขหาความลงตัวจากแบบภาพร่างที่ได้ทำในขั้นตอนการเตรียมการสร้างสรรค์
วิทยานิพนธ์ในเบื้องต้น (ภาพที่ 30)

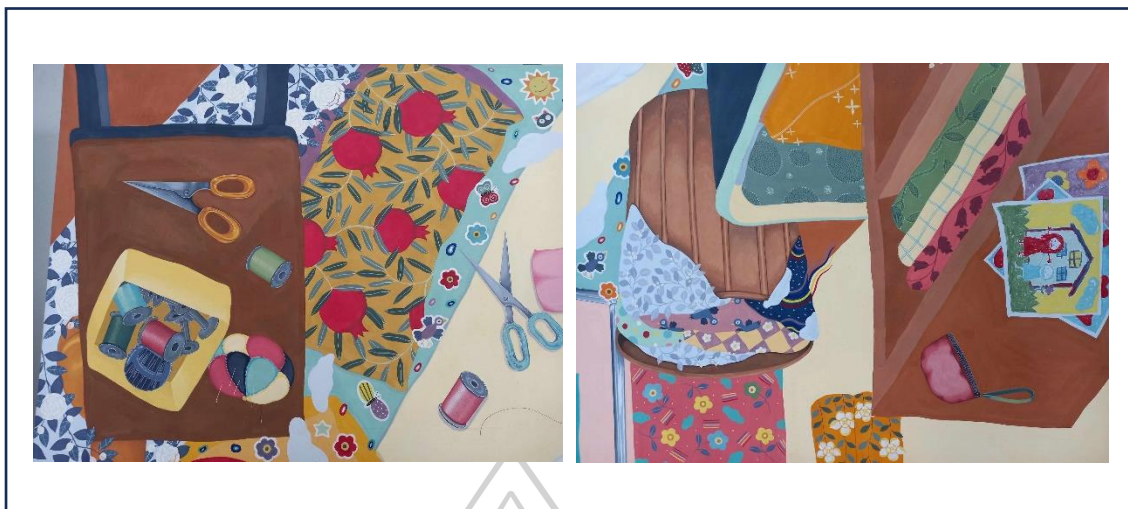

ภาพที่ 27 ภาพแสดงผลงานวิทยานิพนธ์ “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ”

การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 28 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 1” เทคนิคสีฝุ่นบน
พื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567

ภาพที่ 29 ภาพรายละเอียดวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

วิเคราะห์กายภาพ

ตัววัสดุ สีที่ใช้เป็นสีสำเร็จรูปชนิดซอฟต์แวร์พาสเทลซึ่งมีสีสันทันทีสดใสและหลากหลาย นำมาบดจนละเอียด ผสมด้วยกาวกระถินให้เกิดการยึดเกาะระหว่างตัวสีและพื้นผิวของงานที่รองพื้นด้วยดินสอพองบนผ้าขาวที่ติดลงบนไม้กระดาน เมื่อระบายสีลงไปจะให้ความรู้สึกนุ่มนวลสบายตา อบอุ่น และเรียบง่าย ความเป็นธรรมชาติทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบลงไปได้อย่างง่ายดายไม่ซับซ้อน

เทคนิค จิตรกรรมสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวมะขาม เริ่มจากการเตรียมพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม็ดมะขาม นำมาทาลงบนผ้าที่ผนึกไว้กับไม้กระดาน จากนั้นบดสีซอฟต์แวร์พาสเทลจนละเอียด ผสมกาวกระถิน สู่ขั้นตอนการร่างภาพ ขยายแบบร่างและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทุกขั้นตอนเป็นการค่อย ๆ ทำ ค่อย ๆ วางแผน เหมือนขั้นตอนในการเลี้ยงดูลูกซึ่งต้องใช้ความละเอียดรอบคอบและใส่ใจในทุกรายละเอียด

วิเคราะห์เนื้อหา

เนื้อหาผลงาน (ภาพที่ 26) แสดงถึงช่วงเวลาที่มีความสุขของข้าพเจ้า จากการได้เรียนรู้งานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ จากผู้เป็นแม่ กรรมวิธี ขั้นตอนต่าง ๆ ที่แม่สอน เป็นเหมือนการได้สัมผัสความละเอียดลออของผู้หญิง สร้างความอ่อนโยนภายในใจนำไปสู่การคิดและวางแผนอย่างเป็นระบบ เป็นช่วงเวลาที่เต็มไปด้วยการเปิดใจพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างกระตือรือร้น ผลงานชิ้นนี้เป็นการช่วยแม่พับจัดเก็บเสื้อผ้า การได้พับ จัดเรียง แยกประเภท ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนาน และเต็มคำไป

กับช่วงเวลาแห่งความสุขที่ไร้เดียงสา ในผลงานมีการใช้เสื้อผ้าของแม่และเด็กเป็นจุดเด่น รายล้อมไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในมุมมองกลับหัว ให้ความรู้สึกเพ้อฝัน ล่องลอย และเต็มไปด้วยความสุข ความไม่เป็นระเบียบขององค์ประกอบทำให้เห็นถึงความไม่ซับซ้อนของเด็ก มีความอิสระ และเต็มไปด้วยจินตนาการ

การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพที่ 30 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 2” เทคนิคสี
ฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567

ภาพที่ 31 ภาพรายละเอียดวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

วิเคราะห์กายภาพ

ตัววัสดุ สีฝุ่นที่ได้จากการบดซอฟต์แวร์พาสเทลจนละเอียดและผสมด้วยกาวอะครีลิคมีเนื้อสีที่สดและเข้มข้น สามารถนำมาผสมเป็นสีใหม่ที่ทำให้ความหลากหลายได้มาก ตอบสนองความต้องการในเรื่องของความสดใสจากความเป็นเด็กได้ดี แต่ก็ยังทำให้องค์ประกอบที่เป็นสัญลักษณ์เกี่ยวกับแม่มีความนุ่มนวล อ่อนหวานซึ่งเป็นลักษณะของผู้หญิงได้อย่างครบถ้วน

เทคนิค จิตรกรรมสีฝุ่นชิ้นนี้ มีขั้นตอนสร้างสรรค์เช่นเดียวกับผลงาน (ภาพที่ 26) โดยข้าพเจ้าเริ่มเข้าใจเนื้อสีและความสดของสีที่สามารถผลลัพธ์แก่ผลงานได้มากขึ้นจากชิ้นแรก ส่งผลให้สามารถเลือกใช้สีให้ตรงความต้องการได้อย่างตรงจุด ทั้งความสดใสของวัยเด็ก ความอบอุ่นของอาหารที่แม่ทำให้และบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความสุขสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างเต็มที่และเป็นเอกภาพ

วิเคราะห์เนื้อหา

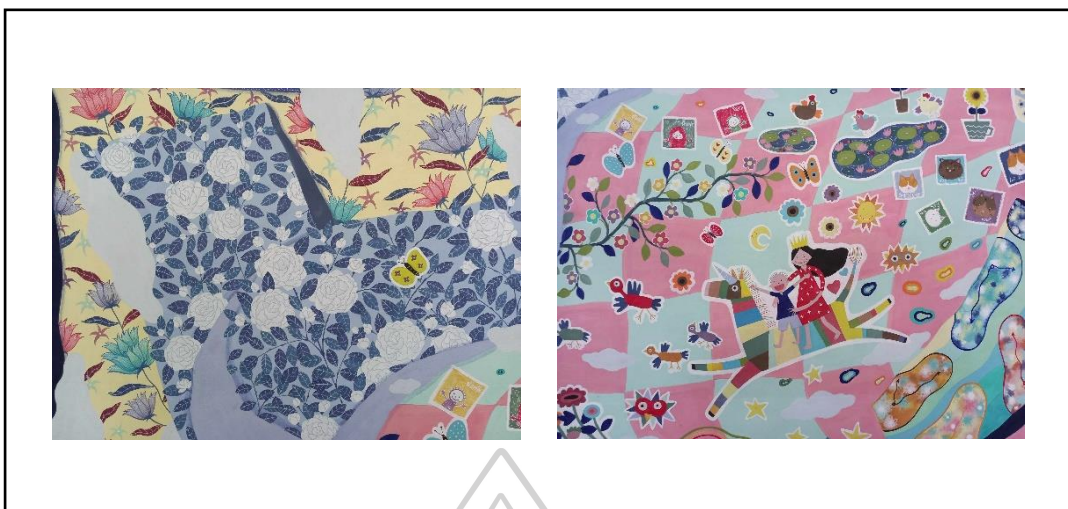
ผลงานชิ้นนี้เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับการกินข้าวพร้อมกับแม่ โดยอาหารที่แม่กินจะเป็นอาหารพื้นถิ่นเช่น แกงส้ม น้ำพริก และผักเคียง ส่วนอาหารที่ข้าพเจ้ามักจะได้กินเป็นประจำคือ ข้าวคลุกปลาหู ที่ผ่านการแกะก้างเลือกเอาแค่เนื้อปลาที่แม่มั่นใจแล้วว่าปลอดภัยให้ลูกได้กิน โดยจานที่ใช้ใส่อาหารจะต้องอยู่ตรงหน้าแม่ทั้งสองใบ เพราะลูกที่กำลังจดจ่ออยู่กับการเล่นสนุกจนลืมกินอาหารที่อยู่ตรงหน้า แม่จึงต้องคอยป้อนข้าวคลุกปลาหูนั้นโดยใช้วิธีการปั้นข้าวเป็นคำเล็ก ๆ ให้กินทีละคำ ธรรมเนียมและขั้นตอนการเตรียมอาหารล้วนแสดงถึงความรัก ความเอาใจใส่ที่แม่มีต่อลูกได้เป็นอย่างดีแม้จะเป็นอาหารเมนูง่าย ๆ องค์ประกอบในภาพส่วนของที่นั่งเด็กซึ่งตรงหน้าเต็มไปด้วยของเล่นสะท้อนความสนุกสนานซึ่งมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของข้าพเจ้าเอง นอกจากนี้ยังมีการจัด

องค์ประกอบของโต๊ะอาหารให้มีผ้าปูโต๊ะสองผืนที่วางทับซ้อนกัน โดยผ้าสีฟ้าที่แทนมุมมองและความคิดของลูกนั้นเต็มไปด้วยความอิสระและจินตนาการ วางซ้อนอยู่ด้านบนผ้าสีเหลืองที่มีลวดลายเป็นดอกมะลิสีขาวบริสุทธิ์สื่อสัญลักษณ์แทนความรักที่แม่มีต่อลูก เมื่อรวมกันทั้งสองผืนจึงกลายเป็นผ้าปูโต๊ะที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการเลี้ยงดูที่ผู้เป็นแม่จะยกให้เรื่องของคุณมาเป็นอันดับหนึ่งก่อนเรื่องของตนเองเสมอ

การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพที่ 32 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 3” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกวาดเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567

ภาพที่ 33 ภาพรายละเอียดวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

วิเคราะห์กายภาพ

ตัววัสดุ หลังจากได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยสีฝุ่นจนเกิดความชำนาญ ทำให้สามารถสร้างบรรยากาศของผลงานให้กลมกลืนเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น ผลงานให้ความรู้สึกที่ไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความลงตัว

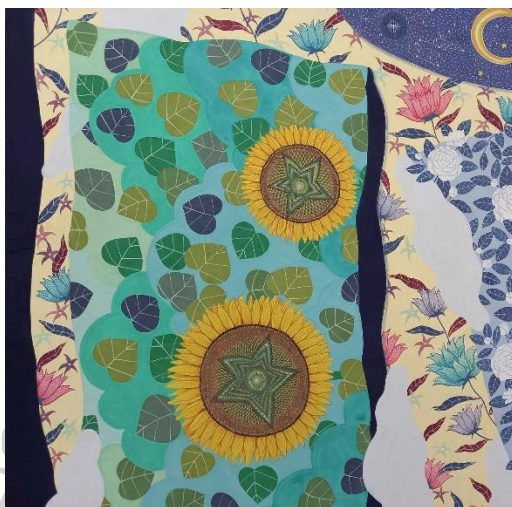
เทคนิค จิตรกรรมสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองมีขั้นตอนและวิธีการในการสร้างสรรค์เช่นเดียวกับผลงานสองชิ้นก่อนหน้านี้ แต่มีการเลือกใช้สีส้นในงานที่ให้ความรู้สึกเบาและผ่อนคลายผสมกับสีส้นที่สดใสให้ความรู้สึกถึงบุคลิกที่แตกต่างกันระหว่างสัญลักษณ์ของความเป็นผู้ใหญ่และความร่าเริงของเด็ก

วิเคราะห์เนื้อหา

เนื้อหาของผลงาน (ภาพที่30) แสดงถึงสภาวะสงบด้วยบรรยากาศก่อนการเข้านอน คำคืนที่ได้นอนกับแม่ การรอคอยให้แม่กลับบ้านจากการทำงานเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งตารออยู่เสมอ กิจกรรมที่แสนธรรมดาอย่างการนอนหลับกลายเป็นความพิเศษที่ทำให้ได้รู้สึกอบอุ่นใจและรู้สึกปลอดภัยอีกครั้ง ทั้งยังสามารถปลดปล่อยความกังวลและล่องลอยไปสู่ความฝันที่แสนสุข เต็มไปด้วยจินตนาการ และความไร้เดียงสา แสดงออกด้วยรูปร่างของเตียงนอนและชุดเครื่องนอนที่แฝงสัญลักษณ์ของการอธิษฐานถึงครอบครัวที่สงบสุข ได้หลับไหลไปพร้อมกับความรักของแม่ที่แทนด้วยดอกมะลิสีขาว อีกทั้งการจัดวางองค์ประกอบที่เป็นแนวนอนสะท้อนสภาวะการหลับและผ่อนคลาย มีผ้าห่มและหมอนที่ไม่เป็นระเบียบให้ความรู้สึกฟุ้งฝันและเหนือจริง

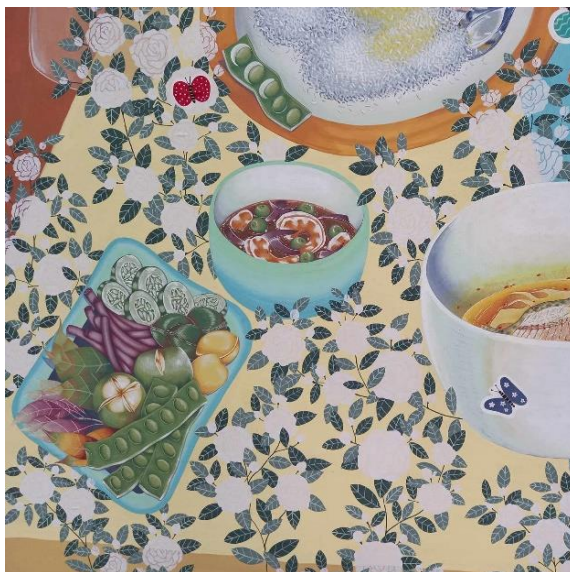
สัญลักษณ์ที่ใช้ในผลงาน

1. ดอกทานตะวัน ทานตะวันเป็นดอกไม้ที่หันหน้าเข้าหาดวงอาทิตย์อยู่เสมอ มีความหมายในเรื่องของความรัก หมายถึง ความรักที่มีให้ นั้นจะมั่นคงอยู่เสมอเหมือนกับดอกทานตะวันที่หันหน้าหาดวงอาทิตย์ในทุก ๆ วัน สำหรับข้าพเจ้าแม่เปรียบเสมือนแสงสว่างที่ให้ทั้งความอบอุ่นและทำให้เติบโตในสถานการณ์ที่ครอบครัวไม่ได้สงบนัก จึงแทนตนเองและแม่เป็นดอกทานตะวันที่เบ่งบานลงไปในผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อแสดงสัญลักษณ์ของความเป็นแม่และลูก

ภาพที่ 34 ภาพดอกทานตะวันที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

2. ดอกมะลิ เป็นดอกไม้ที่นิยมนำมาใช้เป็นเครื่องสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีกลิ่นหอมนาน ชวนหลงใหล เป็นดอกไม้ที่มีความเชื่อว่าจะส่งเสริมให้คนในบ้านได้รับความรักและความปรารถนาดี มีดอกสีขาวบริสุทธิ์เมื่อรวมกับความหมายที่ดียังสามารถนำมาเป็นสัญลักษณ์ของความรักอันบริสุทธิ์ที่แม่มีให้ต่อลูกได้อีกด้วย ทำให้ในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้ใช้ดอกมะลิเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความรักของแม่ที่เบ่งบานและอบอวลอยู่ในทุก ๆ ที่ในความทรงจำของข้าพเจ้า

ภาพที่ 35 ภาพดอกมะลิที่ใช้ในผลงานวิทยานิพนธ์

3. ผลทับทิม เป็นผลไม้มงคลที่มีความเชื่อว่าจะส่งเสริมให้คนในครอบครัวรักและสามัคคีกัน มีความอบอุ่น ไร้เรื่องขัดแย้งบาดหมาง ข้าพเจ้าใช้ผลทับทิมเป็นสัญลักษณ์ถึงความรักที่เกิดขึ้นระหว่างแม่และข้าพเจ้าซึ่งสูงงอมเหมือนผลไม้ และยังแฝงสัญลักษณ์ที่ตนเองต้องการให้ครอบครัวมีความสุขทุกคนรักกันเป็นครอบครัวที่เต็มไปด้วยความรักเนื่องจากข้าพเจ้าเติบโตมาในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงและไม่รักใคร่ปรองดอง

ภาพที่ 36 ภาพผลทับทิมที่ใช้ในผลงานวิทยานิพนธ์

4.ภาพวาดของเด็ก วัยเด็กเป็นวันที่เต็มไปด้วยจินตนาการ มีความไร้เดียงสาและไม่มีขีดจำกัดในเรื่องของความคิด ภาพวาดของเด็ก ๆ จะเป็นภาพที่วาดอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนสีสดใส ไร้แบบแผน ข้าพเจ้าจึงนำมาเป็นสัญลักษณ์แทนความร่าเริง ความคิดความรู้สึกของข้าพเจ้าเองในวัยเด็กที่การได้อยู่กับแม่ในช่วงเวลาต่าง ๆ ช่วยให้ได้ใช้ความคิดและจินตนาการได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งสิ่งของที่แฝงสัญลักษณ์ของการเป็นเพศทางเลือกซึ่งข้าพเจ้ารู้ตัวมาตั้งแต่ยังเด็กก็ได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งของผลงานแต่ละชิ้นด้วย

ภาพที่ 37 ภาพวาดของเด็กที่มีสีสดใสในผลงานวิทยานิพนธ์

สรุปผลการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ”

การศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เริ่มต้นจากสภาวะความรู้สึกที่ไม่ปกติจากความโหยหาความรักความอบอุ่นจากผู้เป็นแม่ซึ่งต้องห่างไกลกัน ก่อให้เกิดความรู้สึกอ้างว้างและโหยหาและคิดถึงเรื่องราวในอดีตที่ส่งผลต่อจิตใจในสถานการณ์ปัจจุบัน ข้าพเจ้าจึงนำแรงบันดาลใจอันเกิดจากความคิดถึง ถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราวที่เติมเต็มความสุขให้กลับคืนสู่จิตใจอีกครั้ง ผ่านการใช้พื้นที่ในอดีตและปัจจุบันดัดแปลง ลดทอน และแต่งเติมความคิดรวมไปถึงจินตนาการ สื่อสัญลักษณ์ผ่านวัตถุอันกลายเป็นส่วนประกอบสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สึกออกไปสู่สาธารณะ การได้ระลึกถึงวัยเด็ก ความสุข ความทรงจำที่ไร้เดียงสา กลายเป็นความหวังและหนทางให้ข้าพเจ้าสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ในสภาวะที่ยังไม่สามารถกลับไปยังบ้านเกิดและอ้อมกอดของผู้เป็นแม่ได้

บทเรียนจากประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาถูกนำมาพัฒนาแนวคิดทางศิลปะ ก่อนจะนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานในวิทยานิพนธ์ โดยมีผลงานทั้งหมด 1 ชุด ประกอบด้วยผลงานจิตรกรรมสีฝุ่น

บนพื้นดินสอพองกาวมะขาม จำนวน 3 ชั้น ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากวัยเด็กซึ่งเต็มไปด้วยความสุข และความทรงจำอันอบอุ่นจากการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ กับแม่ สอดแทรกความคิดทัศนคติที่ซ่อนไว้ในจิตใจให้ออกมาอย่างอิสระ กลายเป็นการใช้ศิลปะเพื่อบำบัดความหม่นหมองและเศร้าโศกในจิตใจให้กลับสู่ความเป็นปกติและดำเนินชีวิตต่อไปได้ในโลกแห่งความเป็นจริง

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สร้างขึ้นจากประสบการณ์ชีวิตความรักที่ข้าพเจ้ามีต่อแม่ สะท้อนภาพของความอบอุ่นในครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม ภาพความประทับใจและความผูกพันในอดีตได้ถูกนำมาสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการทางทัศนศิลป์ เชื่อมโยงองค์ประกอบทางเนื้อหา ทัศนคติส่วนตัวและเทคนิคที่แสดงออกถึงสายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของแม่ที่มีต่อลูกซึ่งยากที่จะตัดให้ขาดได้แม้จะห่างไกลซึ่งกันและกัน

จากเนื้อหาและรูปแบบที่ผ่านการคิดวิเคราะห์ วางแผนอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้ข้าพเจ้าสามารถสะท้อนถึงความงามและคุณค่าของความรัก ความอบอุ่นที่แฝงนัยยะความสำคัญของสถาบันที่เล็กที่สุดอย่างสถาบันครอบครัว การเล็งดูทารกด้วยความรักจะส่งผลให้เด็กเหล่านั้นเติบโตมากลายเป็นผู้ใหญ่ที่เต็มไปด้วยความเมตตาต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและพร้อมจะเผื่อแผ่ความเห็นอกเห็นใจนี้แก่ผู้อื่น

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1. แร้งบันดาลใจจากประสบการณ์ชีวิตระหว่างข้าพเจ้าและผู้เป็นแม่

เนื้อหาส่วนนี้เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตที่ข้าพเจ้าได้ใช้ชีวิตกับแม่ ได้เริ่มเรียนรู้สร้างสมประสบการณ์ และหล่อหลอมความคิดทีละน้อยจนเติบโต การจะสร้างคน ๆ หนึ่งขึ้นมาได้นั้นจำเป็นต้องมีต้นแบบที่ดี ในที่นี้คือ “แม่” ของข้าพเจ้าเอง ในบางครั้งการสอนไม่ได้เกิดขึ้นโดยความตั้งใจ แต่เป็นการค่อย ๆ ได้เห็น ค่อย ๆ ได้สัมผัสจนเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตามจนกลายเป็นนิสัยและบุคลิกของแต่ละบุคคล ภาพความทรงจำจากการทุ่มเททำงานหนักแต่ก็ไม่ละเลยที่จะเล็งดูข้าพเจ้าด้วยความรักความอบอุ่นนั้นสร้างความตราตรึงใจและประทับใจจนนำไปสู่เนื้อหาหลักในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

1.1 ประสบการณ์ชีวิตของแม่

แม่เป็นผู้หญิงที่เข้มแข็งขยันทำงานเพื่อเลี้ยงดูข้าพเจ้า พี่สาวและพี่ชายได้เป็นอย่างดี แม้จะเกิดจากคนละพ่อแต่แม่ก็คอยบอกให้เราทุกคนรักกันเสมอ แม่เป็นคนที่จิตใจดี ร่าเริงและชอบความสนุกสนานจึงมักจะสร้างเสียงหัวเราะให้ทุก ๆ คน แต่ในเรื่องของประสบการณ์ด้านชีวิตครอบครัวกลับไม่ตื๊น ผ่านการหย่าร้างมาถึงสองครั้งอีกทั้งยังมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวแต่แม่ไม่เคยนำความเจ็บปวดเหล่านั้นมาใช้หรือส่งต่อให้กับลูก ๆ ทำให้ข้าพเจ้ามองแม่เหมือนกับต้นแบบและใช้ชีวิตจากการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากแม่ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน

1.2 ประสบการณ์ชีวิตของข้าพเจ้า

การโตมาในครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ต้องเผชิญกับความรุนแรงในครอบครัวทำส่งผลให้ข้าพเจ้า กลายเป็นเด็กที่เก็บเนื้อเก็บตัวไม่ชอบพบเจอผู้คน แต่ถึงกระนั้นยังมีแม่ที่เป็นเหมือนแสงเทียนเล็ก ๆ ที่คอยให้ความรักความอบอุ่นและกลายเป็นตัวอย่างของการเติบโตเสมอมา ด้วยประสบการณ์ที่ต้อง พบเจอในวัยเด็กทำให้เกิดเป็นบาดแผลทางจิตใจและพยายามจะลืมเรื่องราวในวัยเด็กมาตลอด การ ได้มาเริ่มเรียนปริญญาโทเป็นเหมือนการได้รู้ฟื้นความทรงจำในอดีตที่ข้าพเจ้าคอยที่จะปฏิเสธมัน ออกไปให้กลายเป็นการเรียนรู้และยอมรับ เปลี่ยนจากความทุกข์ให้กลายเป็นความสุขจนเห็น ความสำคัญของสายสัมพันธ์ภายในครอบครัว

2. ทฤษฎีความผูกพัน

เป็นทฤษฎีที่ศึกษาพฤติกรรมอันส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กที่แสดงออกเมื่อต้องห่างจากแม่ หรือผู้เลี้ยงดู ทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าใจถึงลักษณะนิสัยที่ส่งผลแก่ตนเองและผู้อื่นซึ่งแสดงออกมาในตอนโต เต็มวัย กล่าวสั้น ๆ คือ การเลี้ยงดูที่ดีจะส่งผลต่อความไวใจของทารกที่มีต่อสภาพแวดล้อมกาย ครอบตัว หากได้รับการตอบสนองทางด้านอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่สม่ำเสมอจะส่งผลให้เด็กขาด ความเชื่อใจและเกิดความวิตกกังวลซึ่งจะติดตัวจนกลายเป็นลักษณะนิสัยในอนาคต

3. ทฤษฎีความผูกพันของ ของ Klaus และ Kennell

เป็นทฤษฎีซึ่งต่อยอดมาจากทฤษฎีความผูกพันเดิม แต่จะเจาะลึกลงไปในเรื่องละเอียดว่าแม่ และทารกเริ่มสร้างสายสัมพันธ์ที่นำไปสู่ความใกล้ชิดและความเชื่อใจตั้งแต่ตอนไหน โดยบอกข้อมูลไว้ ว่า แม่และเด็กเริ่มจดจำซึ่งกันและกันตั้งแต่อายุในครรภ์ เมื่อเกิดออกมาจึงเริ่มสร้างความคุ้นเคยทาง กายผ่านการกระทำของทั้งสองฝ่าย จากการศึกษาข้าพเจ้าได้เข้าใจพฤติกรรมของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม รวมถึงมนุษย์ที่สะท้อนภาพของข้าพเจ้าในอดีตซึ่งได้รับการเลี้ยงดูจากผู้เป็นแม่เป็นอย่างดีทำให้สาย สัมพันธ์ระหว่างทั้งสองคนมีความเหนียวแน่นและลึกซึ้ง

4. ลักษณะนิสัยของแม่และมนุษย์แม่

มนุษย์แม่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์หลังการมีลูกแล้ว โดยบ่งบอกถึงพฤติกรรมบาง ประการซึ่งส่งผลมาสู่คนเป็นลูกหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว เช่น การเอาใจใส่ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย การตื่นเข้าก่อนสมาชิกในครอบครัว อีกทั้งการศูนย์รวมจิตใจของบ้าน เมื่อได้ศึกษาข้อมูลเหล่านี้ ข้าพเจ้าได้รับรู้ข้อมูลที่สร้างความประหลาดใจหลายอย่าง และนำไปสู่การสะท้อนภาพความทรงจำ ต่าง ๆ ที่แม่เคยทำไว้ในอดีตจนถึงปัจจุบัน สร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญของความรักที่แม่มอบ ให้ข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดอารมณ์ที่พร้อมจะถ่ายทอดลงไปในผลงานวิทยานิพนธ์แต่ละชิ้น

ผลงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้นำเสนอความผูกพันระหว่างแม่และข้าพเจ้า ผ่านกิจกรรมที่ทำในแต่ละวันที่มีความเรียบง่ายไม่ได้พิเศษ แต่เต็มไปด้วยความสุขที่ยังตราตรึงอยู่ในใจของข้าพเจ้า เทคนิคที่ใช้คือ ผลงานจิตรกรรมสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวมะขาม มีการระบายสีในลักษณะเรียบแบนเป็นระนาบที่ให้ความรู้สึกเรียบง่ายสอดคล้องกับนิสัยส่วนตัวที่เป็นคนไม่หวือหวา และไม่ซับซ้อนอีกทั้งยังให้ความรู้สึกถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูกซึ่งเป็นสิ่งที่เรียบง่ายแต่ทรงพลัง มีการสอดแทรกรูปทรงที่ระบายน้ำหนักให้มีความสมจริงเพื่อขับเน้นวัตถุชิ้นนั้นให้เกิดความโดดเด่นจากบรรยากาศเพื่อให้ผู้ชมได้คิดวิเคราะห์สัญลักษณ์ที่ข้าพเจ้าตั้งใจให้เป็นตัวแทนความคิด อีกทั้งคุณลักษณะของสีฝุ่นซึ่งสามารถระบายทับซ้อนกันได้หลายชั้นโดยไม่ส่งผลต่อสีเดิมในชั้นก่อนหน้า ยิ่งเกิดการทับซ้อนมากเท่าไรภาพที่วาดยังมีมิติสีจะยิ่งสดใส สอดคล้องกับประสบการณ์ชีวิตที่ต้องค่อย ๆ สัมผัสประสบการณ์ เรียนรู้และเติบโต เหมือนการทับซ้อนของสีที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานจนกว่าจะเสร็จสิ้นสมบูรณ์ในแต่ละชิ้น

วัตถุสิ่งของที่ใช้ในภาพเป็นตัวแทนของอารมณ์ความรู้สึกส่วนตน และแฝงไปด้วยสัญลักษณ์บางอย่าง เช่น ความรักที่สูงงอมของแม่และลูก ความสดใสไร้เรงไร้ข้อจำกัดของเด็ก เป็นต้น ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้เป็นเหมือนความคิดความปรารถนาที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อความหมายโดยแทรกลงไปในพื้นที่ต่าง ๆ ของภาพวาด สร้างความแตกต่างขององค์ประกอบด้วยน้ำหนักของสีเพื่อให้เกิดการนำพาไปสู่การวิเคราะห์เนื้อหาของผลงานที่จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตของผู้ชมแต่ละคน

ภาพที่ 38 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 1” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวยเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567

ภาพที่ 39 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 2” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเมืงมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567

ภาพที่ 40 ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 3” เทคนิคสีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ขนาด 140 x 200 ซม. ปี 2567

การค้นพบปัญหาที่สำคัญในการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นเรื่องของเวลา ซึ่งกระตุ้นคิดทำให้ผลงานยังขาดการวิเคราะห์เนื้อหาที่ชัดเจน การเลือกใช้สัญลักษณ์บางอย่างยังไม่ลงตัว องค์ประกอบภายในภาพยังมีจุดที่สามารถลดหรือเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นได้ ทั้งนี้ประสบการณ์ที่สั่งสมมาตั้งแต่เริ่มต้นในวงการศิลปะจนถึงปัจจุบันจะหล่อหลอมและทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จนเห็นความเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาผลงานให้ดีขึ้นในอนาคต

ตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการศึกษาต่อในภาควิชาศิลปะไทย ข้าพเจ้าได้แสดงออกถึงความรู้สึกละเอียดในจิตใจแก่สาธารณชน โดยใช้วิธีการทางศิลปะที่ได้รับคำชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์รวมไปถึงการสอนของคณาจารย์ ที่สามารถดึงศักยภาพของข้าพเจ้าออกมาได้อย่างเต็มที่ ทำให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาตนเองทั้งแนวคิดและจิตใจขึ้นทีละน้อย การฝึกฝนทางด้านเทคนิคและการผสมผสานความรู้สึกลงไปในทุกการสร้างสรรค์ผลงาน ยิ่งส่งผลให้เกิดความชำนาญ อีกทั้งการวางแผนอย่างเป็นระบบยังส่งผลให้สามารถสื่อสารความคิดออกมาได้อย่างตรงเป้าหมาย พร้อมทั้งจะสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและมีคุณค่าต่อไปอีกในอนาคต

รายการอ้างอิง

- TheHippoThai. (2561). ไข่เลย! 20 ข้อเท็จจริง นี้ “มนุษย์แม่” ชัด ๆ . Retrieved 25 ธันวาคม from <https://today.line.me/th/v2/article/9YNmDK>
- กฤษฎิญา ไชยศรี. (2564). *Marc Chagall ศิลปินผู้ตื่นเพื่อวาดความฝัน และผู้ไม่ยอมเป็นทั้ง Impressionist หรือ Cubist*, . Retrieved 26 ธันวาคม from <https://groundcontrolth.com/blogs/marc-chagall>
- กุสตาฟ คลิมต์ ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานสุดวาบหวามอร่ามเรื่องเมลิองมล้าง,. (2562). Retrieved 26 ธันวาคม from <https://www.takieng.com/stories/16485>
- ยศวดี อยู่สุข. (2564). ความรักใคร่ผูกพันของมารดาวัยรุ่นต่อบุตร: มุมมองทางพฤติกรรมศาสตร์. *พฤติกรรมศาสตร์*, 27,1, 65-71.
- อังคณา วงศ์วิเศษไพบูล. (2563). ‘โลกของแม่’ นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยที่อบอวลไปด้วยความรักและไออุ่น, . Retrieved 25 ธันวาคม from <https://lofficialthailand.com/2020/08/mothers-world-exhibition-ardel-gallery-of-modern-art/>

ภาคผนวก

รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะแรก

1. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะแรก ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “ผ้าปูที่นอนและความคิดถึง” ขนาด 50 x 70 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2565

2. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะแรก ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขในความทรงจำ” ขนาด 80 x 80 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2565

ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

1. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “ดอกไม้ของแม่” ขนาด 120 x 120 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

2. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “แก้วตาดวงใจ” ขนาด 120 x 120 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

3. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “ครอบครัว นิทรากาลครั้งหนึ่ง” ขนาด 100 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

4. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “สู่ชีวิตใหม่” ขนาด 120 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

5. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน “รสทิพย์ของแม่ no.1” ขนาด 120 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

6. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน “รสทิพย์ของแม่ no.2” ขนาด 100 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพอง กาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

7. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน “อบอุ่นหัวใจ” ขนาด 120 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

8. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งแรงบันดาลใจ” ขนาด 100 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2566

ผลงานวิทยานิพนธ์

1. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 1” ขนาด 140 x 200 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2567

2. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 2” ขนาด 140 x 200 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2567

3. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “พื้นที่แห่งความสุขจากวัตถุทรงจำ หมายเลข 3” ขนาด 140 x 200 เซนติเมตร เทคนิค สีฝุ่นบนพื้นดินสอพองกาวเม็ดมะขาม ปีที่สร้าง พ.ศ. 2567

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณัฐพล สุริพงษ์
วุฒิการศึกษา	ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
รางวัลที่ได้รับ	<p>2564 - ร่วมแสดงศิลปกรรมออนไลน์ เทศกาลศิลปะนานาชาติ สงขลา “เชื่อมโยงจากรุ่นสู่รุ่น”</p> <p>2565 - การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณครั้งที่ ๓๒ ประจำปี ๒๕๖๕ ภายใต้หัวข้อ “นวัตกรรมสังคมยุค Next Normal”</p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้รับคัดเลือกแสดง นิทรรศการศิลปะนิพนธ์ยอดเยี่ยม ปี 2565 ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าฯ กรุงเทพมหานคร - ได้รับคัดเลือกร่วมแสดงผลงาน นิทรรศการศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 37 “ลมหายใจเดียวกัน” <p>2566 - ได้รับคัดเลือกร่วมแสดงผลงาน นิทรรศการศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 38 “จุดประกายความหวัง ปลุกพลังชีวิต”</p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้รับคัดเลือกร่วมแสดงผลงานการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 39

